

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 1. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: fredag den 9. oktober

Tidspunkt: kl. 9.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Mette Gjerskov (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), Erling Bonnesen (V), Morten Løkkegaard (V), Christina Egelund (LA), Kaare Dybvad (S), Karin Gaardsted (S), Thomas Jensen (S), Søren Søndergaard (EL), Nikolaj Villumsen (EL), Rasmus Nordqvist (ALT) og Rasmus Helveg Petersen (RV).

Desuden deltog: Udenrigsminister Kristian Jensen, statsminister Lars Løkke Rasmussen og miljø- og fødevareminister Eva Kjer Hansen.

Punkt 1. Rådsmøde nr. 3417 (almindelige anliggender) den 13. oktober 2015

Udenrigsministeren ville i sin forelæggelse af rådsmødet vedrørende indre anliggender kun gennemgå de punkter, der var af særlig interesse. Udvalgets medlemmer var velkomne til at tage de andre punkter op til diskussion også. Punkt 2 var til forhandlingsoplæg.

1. Årlig programmering for 2016

Rådsmøde 3417 – bilag 1 (samlenotat side 2)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EU-note (2015-16) – E 3 (EU's politiske prioriteter for 2016)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalgets medlemmer.

Thomas Jensen nævnte, at Kommissionens arbejdsprogram for 2016 ville blive fremlagt den 27. oktober. Der var inden for rammerne af Junkerplanen lagt op til omfattende investeringer i den europæiske økonomi via investeringsfonden EFSI. Anså ministeren det for at være et godt initiativ til at få vækst og beskæftigelse i de små og mellemstore virksomheder i Danmark? Han ville også gerne vide, om ministeren kunne sige noget om den mobilitetspakke, der ville komme sidst på året. Vil man i Danmark kunne sikre, at vandrende arbejdstagere ikke kan få velfærdsydelse i landet, hvis de kun er her på kortere ophold? Det var vigtigt med en retfærdig balance, som også danskerne kan få øje på.

Søren Søndergaard bad ministeren være opmærksom på, at det af de politiske prioriteter for 2016 fremgik, at Kommissionen allerede i 2015 ville fremlægge et forslag om ophavsret. Der var efter hans mening navnlig to problemer i spørgsmålet om ophavsret: at kunstnere får mindre og mindre, idet pengene går til store forlag eller pladeselskaber, der ofte er ejet af multinationale selskaber. Det aspekt ville Kommissionen, så vidt han for-

stod, adressere. Det andet aspekt var, at mange har mistet muligheden for at gøre brug af ophavsretten på grund af internettet. Det er vigtigt, at Danmark er med til at presse på, så det ikke bare er Google og Facebook, der kan leve fedt af annonceindtægter, og ikke betale en krone til de skabende kunstnere.

Morten Løkkegaard sagde, at Junkerplanen interesserede ham, fordi der er meget perspektiv i den. Blev der fra dansk side lagt vægt på planens visioner om offentlig-private partnerskaber. Det havde man med vekslende held forsøgt sig med i en årrække i Danmark, men man bør bruge flere kræfter på at få investeringerne kanaliseret ud i den type projekter.

Formanden nævnte, at Kulturudvalget den 16. december ville afholde en høring om Kommissionens forslag om ophavsret.

Udenrigsministeren svarede Thomas Jensen, at Junkerplanen følges tæt af Erhvervs- og Vækstministeriet. En arbejdsgruppe sammensat af flere ministerier arbejder på at finde ud af, hvordan man bedst muligt kan gøre brug af planen. Støttekroner gør den selvfølgelig interessant. Hvad angår lånemuligheder, har Danmark tit mulighed for at låne lige så billigt eller billigere end i EU, så de muligheder var ikke så interessante.

Hvad angår mobilitet, presser Danmark på for at få åbnet forordning 883/04, som regulerer de sociale sikringsydelser. Ministeren var forholdsvis optimistisk i forhold til, at der vil komme en løsning. Det baserede han på Kommissionens udtalelser i forbindelse med igangværende EU-retssager og i deres efterspørgsel efter ønsker til scenarier. Storbritannien er meget fokuseret på emnet, og det vil blive drøftet på DER-mødet i december. ,

Udenrigsministeren ville overveje at melde sig til gennemgangen af forslaget om ophavsret den 16. december. Han noterede sig, at Søren Søndergaard havde en interesse i, at regeringen fulgte op på det.

FO 2. Interinstitutionel aftale om bedre regulering (IIA)

KOM (2015) 0216

Rådsmøde 3417 – bilag 1 (sammenfatning side 5)

EUU alm. del (2014-15) – bilag 475 (fortroligt) (positionspapir til brug for udarbejdelse af Rådets ønsker til indholdet af en kommende interinstitutionel aftale)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3401 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde almindelige anliggender 23/6-15)

EUU alm. del (2014-15) – bilag 541 (udvalgsmødereferat side 817, behandlet i EUU 17/4-15)

Udenrigsministeren: Dette efterår er der drøftelser mellem Rådet og Europa-Parlamentet om Kommissionens forslag til en ny interinstitutionel aftale om bedre regulering. Kommissionen fremsatte forslaget den 19. maj 2015, og det har op til fremsættelsen været genstand for flere drøftelser i Rådet og også her i udvalget.

Forslaget, som også kaldes IIA'en, skal erstatte den eksisterende interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning fra 2003. Der er tale om et forslag, hvor fokus er på, hvordan lovgivningen kan forbedres, hvordan byrden for erhvervslivet kan mindskes, uden at det går ud over beskyttelsesniveauer, og hvordan man sikrer, at politiske beslutninger foretages på et så oplyst grundlag som muligt.

Forslaget har til formål at få alle parter - Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet - til at lovgive bedre og til at arbejde bedre sammen til gavn for borgere, virksomheder og samfundet.

Fra regeringens side hilser vi Kommissionens udkast til en IIA om bedre regulering velkomment. Det er et skridt i den rigtige retning til et mere smidigt og effektivt EU.

Målet om bedre regulering skal opnås ved hjælp af en række initiativer.

FO Fra dansk side vil vi arbejde for, at Rådet bliver involveret i Kommissionens udarbejdelse af det årlige arbejdsprogram på et tidligt tidspunkt i processen. Det vil forventeligt bidrage til, at arbejdsprogrammet afspejler medlemslandenes ønsker, og at EU fremadrettet fokuserer på de områder, hvor EU kan gøre en forskel. En tidlig involvering kan også sikre, at medlemslandene rent faktisk har mulighed for at give programmet en retning og få indflydelse i prioriteringen af EU's arbejde.

En del af Kommissionens udkast til en IIA berører også spørgsmålet om delegerede retsakter. Delegerede retsakter benyttes, når Rådet og Europa-Parlamentet giver Kommissionen beføjelse til at vedtage gennemførelsesregler af bredere karakter. Det følger direkte af Lissabontraktaten.

Kommissionens forslag lægger op til konsekvent inddragelse af medlemslandenes eksperter i udarbejdelsen af delegerede retsakter. Det har vi igennem lang tid arbejdet for fra dansk side, og det vil vi fortsætte med.

Fra dansk side vil vi fortsat arbejde for, at Kommissionen, inden den vedtager delegerede retsakter, samler al nødvendig ekspertviden – både gennem høring af eksperter fra medlemslandene og via offentlige høringer.

Kunsten ligger i en bedre forberedelse af de delegerede retsakter, herunder også i forhold til øget gennemsigtighed. Af samme årsag presser vi fra dansk side på for, at Kommissionen etablerer et offentligt register, der indeholder samtlige delegerede retsakter.

Kommissionens forslag til en IIA lægger derudover op til en øget koordinering mellem institutionerne. Mere dialog, fastlæggelse af en tidsplan og bedre synkronisering af lovbehandlingen kan bidrage til at forkorte processen, så der bliver kortere fra ord til handling. Det støtter vi fra dansk side, og vi vil arbejde for, at koordineringen styrkes.

Udkastet til en ny IIA refererer også til de øvrige dele af Kommissionens bedre reguleringspakke fra maj. Pakken rummer en række nye initiativer, der skal styrke indsatsen for bedre regulering. Blandt andet etableres en regelforenklingsplatform med det danske Virksomhedsforum for enklere regler som forbillede. Platformen skal sikre en forenkling af reglerne og give medlemslande og interessenter bedre mulighed for at gøre opmærksom på potentielle forbedringer eller utilsigtede byrder.

Der skal ryddes op i al unødvendig lovgivning og bureaukrati. Et centralt element heri er, at Kommissionen som i Danmark har lagt op til et følg eller forklar-princip. Det støtter vi selvfølgelig fra dansk side, og vi vil arbejde for, at denne platform implementeres effektivt.

Et led heri er den resultattavle, som Kommissionen årligt offentliggør, og som giver en oversigt over resultaterne af Refit-programmet (programmet for målrettet og effektiv regulering. Refit er Kommissionens program for målrettet og effektiv regulering, som skal sikre, at EU-lovgivningen lever op til sit formål, dvs. opnår de politiske mål i reguleringen på den mest effektive måde.

Jeg forventer, at man med disse tiltag og de resterende initiativer i IIA'en vil bidrage til at sætte en ny dagsorden og ny standard for regulering af EU-lovgivningen.

Formandskabet håber, at man kan indgå en aftale med Europa-Parlamentet inden årets udgang. Fra dansk side vil vi gøre vores til, at det lykkes, så de mange gode initiativer i IIA'en kan spille en rolle i udformningen af lovgivningen.

Thomas Jensen støttede forhandlingsoplægget, da aftalen vil give et mere gennemsigtigt system.

Søren Søndergaard havde glædet sig til at meddele, at Enhedslisten støttede forhandlingsoplægget. Flere af de elementer, som regeringen lagde vægt på, syntes han godt om, og overordnet set var det et lille fremskridt. Dog ville han gerne vide, hvad ordet passende dækker over? Hvad menes der f.eks. med "en passende inddragelse" og "en passende gennemsigtighed"?

Morten Løkkegaard støttede med glæde forhandlingsoplægget.

Udenrigsministeren var glad for, at Kommissionen i det mindste ville gøre passende brug og ikke upassende brug af f.eks. gennemsigtighed. Ordet passende dækkede over et øget brug, men ikke at man skal lægge for meget i det, og det skal ske i tid og utide. Han kunne godt forstå Søren Søndergaards undren, når man taler om passende gennemsigtighed, for hvornår er gennemsigtighed upassende. På den anden side var udvalget jo godt klar over, at der er emner, som skal diskuteres i fortrolighed, og mandater der skal gives uden offentlighedens bevidnelse. Ellers vil det påvirke Danmarks mulighed for at varetage egne interesser, og der vil også være områder, hvor EU har brug for en intern fortrolighed og dermed ikke den gennemsigtighed, som Søren Søndergaard normalt vil finde passende.

Kenneth Kristensen Berth støttede forhandlingsoplægget og kaldte regeringens linje et beskedent skridt i den rigtige retning. Han henviste til regeringen indsats over for overimplementering. Dansk Folkeparti bakkede fuldt ud op om regeringens arbejde i den henseende, men hvad mente regeringen med, at den vil bidrage til en mere ensartet implementering af EU-lovgivningen? Ved at nedsætte et udvalg måtte regeringen være enig i, at man i Danmark er god til at implementere, men også til at overimplementere. Vil regeringen presse på for, at andre lande nærmer sig det danske implementeringsniveau, og hvis ja, hvordan vil man så angribe overimplementering i Danmark?

Christina Egelund støttede også forhandlingsoplægget. Det var godt, at der lagt blev op til en øget transparens, mere koordinering og bedre samarbejde institutionerne imellem. Liberal Alliance var især glad for fokuseringen på øget brug af konsekvensanalyser, hvis man på den måde undgår meget komplekse regelsæt og tung implementering.

Rasmus Nordqvist bakkede op om ministerens forhandlingsoplæg.

Udenrigsministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at spørgsmålet om overimplementering er et dansk tema, for i mange andre lande er der tværtimod risiko for underimplementering. Så overimplementering i Danmark beror på en dansk beslutning om højere standarder eller det, som nogen måske vil kalde flere restriktioner for virksomhederne, borgere etc. Underimplementering er, at nogle lande springer over, hvor gærdet er lavest, eller ligefrem under gærdet. Tanken er at arbejde for en mere ensartet implementering, så alle tolker reglerne ens og implementerer dem, som de er vedtaget. Hvorvidt nogle lande vælger at lægge egne standarder oveni, bestemmer de selv. Den danske regering har valgt, at den vil stoppe overimplementeringen, eller hvis man alligevel vælger at overimplementere, skal det være meget tydeligt, at det er en dansk ekstraregel, fordi man

vælger, at der f.eks. skal være en særlig arbejdstagerbeskyttelse. Det skal være tydeligt, hvad der er EU-regler, og hvad der ikke er det, og alle skal løfte sig op på et fælles niveau, hvor der ikke finder underimplementering sted.

Ministeren var helt enig med Christina Egelund i, at det er ønskværdigt at bruge konsekvensanalyser i højere grad.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen havde ytret sig imod det.

3. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober 2015

Rådsmøde 3417 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Det Europæiske Råd 15-16/10-15 – bilag 120 (fortroligt) (udkast til kommenteret dagsorden vedr. møde i DER 15-16/10-15)

Det Europæiske Råd 15-16/10-15 – bilag 188 (fortroligt) (udkast til retningslinjer for konklusioner vedr. møde i DER 15-16/10-15)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: På vores møde den 13. oktober forventer jeg, at der vil være en første drøftelse af udkastet til Det Europæiske Råds konklusioner. Konklusionsudkastet forventes at have hovedvægten på migration, som ventes at dominere drøftelserne i Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober.

På rådsmødet for udenrigsanliggender dagen inden, som jeg vil forelægge om lidt, vil migration også være i fokus. Her forventer jeg, at vi vil gøre status over de eksterne elementer i håndteringen af migrationsudfordringen frem mod Det Europæiske Råd i oktober. Mange af de emner, der skal drøftes på Det Europæiske Råd, vil således også blive drøftet på Rådet for Udenrigsanliggender.

Jeg vil derfor gennemgå elementerne vedrørende migration samlet under denne forelæggelse.

Migration står øverst på den europæiske dagsorden. Der er tale om en meget alvorlig situation, som vi fra regeringens side følger tæt. De store flygtninge- og migrationsstrømme er en udfordring for hele Europa, og derfor har vi også brug for fælles europæiske løsninger. Vi skal se på alle de forskelligartede instrumenter, som EU har til rådighed, for at finde fælles løsninger.

Det forventes, at stats- og regeringscheferne vil følge op på elementerne i den erklæring, der blev vedtaget på det uformelle ekstraordinære møde mellem stats- og regeringscheferne den 23. september 2015. Erklæringen indeholder en række umiddelbare prioriteter og langsigtede løsningsforslag. Det drejer sig bl.a. om

- øget finansiel støtte fra EU og medlemslandene til UNHCR, WFP og andre agenter på mindst 1 mia. euro for at afhjælpe umiddelbare behov for flygtninge i nærområderne,
- ekstra bistand til Libanon, Jordan og Tyrkiet til håndtering af flygtningesituationen,
- styrket dialog og samarbejde med Tyrkiet og landene på det vestlige Balkan om at håndtere og dæmme op for flygtningestrømmene, herunder konferencen om ruten på Vestbalkan, der blev afholdt i Luxembourg i går

1. Europaudvalgsmøde 9. oktober 2015

- øget støtte til en nødtrustfond, der skal adressere de grundlæggende årsager til tvungen og irregulær migration fra Afrika, og en grundig forberedelse af Valletta-topmødet med de afrikanske partnere den 11.-12. november 2015.
- styrket kontrol med de eksterne grænser gennem øget støtte til Frontex, EASO og Europol,
- øget bistand til frontlinjestater, der måtte ønske det, i forhold til etablering af hot-spots, hvor der skal ske registrering af flygtninge og migranter og sikre omfordeling og tilbagesendelse; disse er forudset at være operationelle i slutningen af november 2015,
- en diplomatisk indsats for at finde løsninger på kriserne i Syrien og Libyen og
- understregning af behovet for at sikre gennemførelse af EU-retten, herunder Dublinregelsættet.

På mødet i Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober forventer jeg, at der vil være en opfølgning på højniveaukonferencen om Vestbalkanruten, der blev afholdt i Luxembourg i går. Det var ministeren for udlændinge, integration og bolig, der deltog på Danmarks vegne. På mødet var der stort fokus på at effektuere og udbygge samarbejdet mellem EU og landene på Balkan, Tyrkiet og i nærområderne til Syrien.

På mødet i Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober forventer jeg ligeledes, at der vil være forberedelse af Vallettatopmødet om migration fra Afrika, der bliver afholdt den 11.-12. november 2015. Fokus er på, hvordan EU og Afrika i fællesskab kan skabe øget sikkerhed og udvikling i Afrika, styrke kontrollen af migration og begrænse den tvungne og irregulære migration i og fra Afrika.

Det er vigtigt, at vi styrker samarbejdet og dialogen mellem EU og de afrikanske lande om de fælles migrationsudfordringer og løsninger. For regeringen er det vigtigt, at der bliver etableret en langt mere effektiv tilbagesendelsespolitik, herunder til det afrikanske kontinent. Vi skal være bedre til at samtænke udviklingspolitik, handelspolitik og andre udenrigspolitiske instrumenter med henblik på at sikre en effektiv tilbagesendelsesaftale.

Regeringen finder det vigtigt, at Vallettatopmødet – baseret på et fælles ansvar og solidaritet – fokuserer på, hvordan EU kan bistå de afrikanske lande med at sikre stabilitet og udvikling og på, hvordan de afrikanske lande til gengæld kan hjælpe EU med at tage imod de statsborgere, som EU's medlemslande sender tilbage.

Regeringen ser positivt på Kommissionens forslag om at oprette en EU-nødtrustfond, der skal adressere de grundlæggende årsager til tvungen og irregulær migration fra Afrika. Vi er parate til at bidrage økonomisk til fonden, hvis forhandlingerne om fondens opsætning fører til et positivt resultat. Vi vil arbejde for en tidlig etablering af trustfonden og for at sikre en målrettet, fleksibel og effektiv fond, hvor Kommissionen arbejder tæt sammen med relevante samarbejdspartnere – ikke mindst EU's Fælles Udenrigstjeneste – og for, at de deltagende medlemsstater får reel indflydelse vedrørende udformning og drift.

I forlængelse af den tyrkiske præsident Erdoğan's besøg i Bruxelles i mandags præsenterede EU-Kommissionen tirsdag et forslag til en fælles EU-Tyrkiet-handlingsplan til håndteringen af migration. Der er tale om et udkast, og det skal naturligvis både drøftes internt i EU, og Tyrkiet skal have mulighed for at komme med deres holdning til det. Der er altså ikke tale om et færdigt papir.

På rådsmødet for udenrigsanliggender vil der også blive gjort status for den militære CSDP-operation i Middelhavet til bekæmpelse af menneskesmugling. Danmark deltager som bekendt ikke i operationen på grund af forsvarsforbeholdet. Operationen er gået fra sin første fase – informationssøgning – til sin anden fase. Det giver bl.a. mulighed for at ransage, beslaglægge og omdirigere menneskesmuglernes fartøjer på åbent hav. I de næste faser vil man kunne gøre endnu mere - eksempelvis operere i libysk farvand og bortskaffe smuglernes fartøjer. Man skal dog bruge en sikkerhedsrådsresolution eller en invitation fra relevante kyststater, før operationens næste faser kan gå i gang. Det arbejder man på.

Af øvrige emner, der skal drøftes på Det Europæiske Råd i oktober, forventer jeg en status over de hidtidige drøftelser af rapporten fra de fem formænd vedrørende ØMU'ens videreudvikling, der blev fremlagt i juni måned.

Endelig forventer jeg en status over de tekniske møder mellem Storbritanien og institutionerne om den britiske EU-reformdagsorden. Det forventes, at Det Europæiske Råd vender tilbage til sagen på mødet i december.

Søren Søndergaard spurgte, hvad der menes med at få mandat til at omdirigere fartøjer i Middelhavet.

Udenrigsministeren svarede, at man kan vælge at sende flygtninge tilbage dertil, hvor de kom fra, så menneskesmuglerne ikke får succes med deres smuglerivirksomhed. Problemet ved det er, hvor langt EU's patruljering kan gå ind i nationalt farvand. Eller man kan omdirigere skibene, så de kommer til de havne, hvor der er modtagecentre. Der kan man registrere flygtninge og migranter og hjemsende dem, der ikke er berettiget til asyl.

Kenneth Kristensen Berth fandt det interessant, hvis EU mere proaktivt vil forsøge at omdirigere både til Afrikas nordkyst. Var det planen? Dansk Folkeparti undrede sig over, at Frontex' indsats mest havde drejet sig om at redde migranter og flygtninge i land og dermed i virkeligheden bistå menneskesmuglerne. Det ville være mere velgørende at bremse menneskesmuglingen.

Søren Søndergaard sagde, at det var lykkedes ministeren at placere sig midt imellem Dansk Folkeparti og Enhedslisten. Det var måske ikke et rart sted at være. Omdirigering kan også handle om noget helt andet, nemlig retten til at søge asyl. Tidligere så man, hvordan man i Frontex-regi gjorde brug af skibe til at sejle op langs gummibådene og sende bølger, så bådene ikke kunne komme ind i EU's farvand. Var det det, der var lagt op til? De fleste både er fyldt med mennesker, der ønsker at søge asyl, og er flygtningene

fra Syrien, får flertallet asyl, fordi de har et reelt asylbehov. Så når ministeren sagde, at man skal bruge en EU-operation til at forhindre folk i at komme ind og søge beskyttelse, var det meget betænkeligt. Han bad ministeren vælge side.

Rasmus Nordqvist håbede, at der var fokus på flygtningene i bådene og på at tage sig af dem frem for bare at se på, hvordan man kan sende dem væk fra Europas grænser. Fokuserer man på, hvordan man kan redde flest mulig mennesker, så Middelhavet ikke bliver en endnu større kirkegård?

Udenrigsministeren svarede Søren Søndergaard, at Jesus - uden sammenligning i øvrigt - gik mellem syndere og farisæer. Man skal befinde sig blandt dem, der er behov for at omvende. Ministeren understregede, at Danmark på grund af forsvarsforbeholdet ikke deltager i processen. At omdirigere fartøjer er et almindeligt anvendt udtryk i forbindelse med beføjelser i indsatser over for menneskesmuglere. Det er, at man ikke nøjes med overvågning og redningsopgaver, men at man også kan borde, gennemse og omdirigere både, der befinder sig i internationalt farvand. Om man kan sende skibe tilbage til et nordafrikansk land, afhænger af, om der er åbenhed overfor, at man sejler ind i det pågældende lands farvand. Hvis man skal fjerne menneskesmugleres fartøjer, inden de fyldes op og tager ud på Middelhavet, kræver det en sikkerhedsrådsresolution eller en invitation fra de relevante lande. Så spørgsmålet om omdirigering var i ministerens perspektiv, at både kommer hen til steder, hvor man kan kontrollere, hvem der er ombord, og hvorfra ikke asylberettigede migranter kan hjemsendes til oprindelseslandet.

4. Eventuelt

Udenrigsministeren: Her vil jeg gerne nævne, at jeg på rådsmødet under eventuelt vil tage en sag op, som Danmark har spillet en aktiv rolle i. Det luxembourgske formandskab valgte i forbindelse med rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse) den 5. oktober som noget helt nyt at indkalde social- og beskæftigelsesministrene alene fra eurolandene til et uformelt formøde for at drøfte ØMU'ens sociale dimension.

Danmark har ved flere lejligheder sagt til de øvrige medlemslande, at spørgsmål af relevans for alle 28 medlemslande bør drøftes af alle 28 medlemslande. Det gælder beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitik samt strukturreformer i bred forstand, ligesom det gælder de fælles økonomiske spilleregler og det indre marked. Det er relevant for alle 28 medlemslande.

Regeringen tog derfor initiativ til, at jeg sammen med mine kolleger fra de andre ikkeeurolande sendte et brev til formandskabet for at udtrykke vores dybe bekymring over initiativet. Brevet blev oversendt til orientering til Europaudvalget den 6. oktober. Jeg vil på rådsmødet følge op på brevet og gentage den danske bekymring med henblik på, at sådanne møder ikke gentager sig. Det er vigtigt for os og for alle ikkeeurolande, for vores indflydelse i EU er størst der, hvor vi mødes alle 28 lande, i stedet for at alle dem, der er med i euroen, holder deres egne formøder. Selvfølgelig skal de mødes, når det drejer sig om euroen, men når det drejer sig om emner, der vedrører os alle, skal alle mødes.

Sagen er vigtig for Danmark, fordi vores indflydelse i EU alt andet lige er størst, så længe sager drøftes af alle 28 medlemslande.

Thomas Jensen bakkede ministeren fuldt op om ministerens initiativ.

Morten Løkkegaard spurgte, hvad reaktionen havde været fra de andre ikkeeurolande på det danske initiativ.

Udenrigsministeren mente nok, at man lavede sjov med ham, men at han havde hørt, at brevet var blevet kendt i EU som the Jensen-letter. Brevet var i hvert fald blevet taget meget alvorligt, og en række eurolande støtter, at man mødes i fællesskab om det, man er fælles om. Et land som f.eks. Luxembourg ser gerne, at eurogruppen fylder mere, men der var ellers bred opbakning blandt både euro- og ikke eurolande, fordi alle har en interesse i at holde sammen. Regeringen ville arbejde videre på at få opbakning, så møder af den slags blev en engangsforestilling.

5. Siden sidst

a) WTO-aftalen om informationsteknologi (ITA-II)

Udenrigsministeren: Endelig vil jeg nævnte til orientering for udvalget nævne udvidelsen af frihandelsaftalen for Informationsteknologi (Information Technology Agreement/ITA).

Som det vil være udvalget bekendt fra den handelspolitiske orientering den 30. april, har ITA-aftalens parter forhandlet i WTO om en udvidelse af aftalens produktdekning.

Aftalen blev oprindelig indgået på WTO's første ministerkonference i 1996. Siden da har udviklingen i it-produkter været markant, og derfor påbegyndte man i 2012 forhandlingerne om en udvidelse. I juli kom et gennembrud i forhandlingerne, da man blev enige om at tilføje 201 nye produkter til den eksisterende liste af it-varer, der nyder godt af toldfrihed. Aftalen omfatter 54 medlemmer, herunder EU, USA og Kina, der tilsammen står for 97 pct. den samlede verdenshandel med informationsteknologi.

Parterne vil med udvidelsen af aftalen skulle udfase toldafgifter på bl.a. computere, telekommunikation, forskningsudstyr og halvledere. Den samlede værdi vurderes af WTO til ca. 1.300 mia. amerikanske dollars eller omkring 7 pct. af verdens samlede varehandel.

Der udestår fortsat forhandlinger om udfasningsperioder af toldafgifter på bestemte produkter, men de fleste produkter forventes at kunne opnå toldfrihed efter 3 år. Målsætningen er, at en endelig aftale kan præsenteres på WTO-ministerkonferencen i Nairobi til december.

Aftalen vil komme både danske forbrugere og virksomheder til stor gavn. De danske forbrugere kan set se frem til billigere elektronik, i takt med at tolsatserne nedsættes. Samtidig vil aftalen forhåbentlig kunne bidrage til en stigning i dansk eksport af en lang række elektroniske produkter.

Afslutningsvis vil jeg blot nævne, at udvidelsen af informationsteknologiaftalen er positiv i sig selv, men at det også er et opmuntrende tegn på, at der fortsat kan skabes resultater og ny liberalisering inden for den globale frihandelsdagsorden.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3416 (udenrigsanliggender) den 12. oktober 2015

Udenrigsministeren forelagde sagerne på rådsmødet om udenrigsanliggender til orientering. Migration ville også være det centrale emne for Rådet for Udenrigsanliggender, han ville dog ikke gentage sin forelæggelse af Rådsmødet for almindelige anliggender. De øvrige dagsordenspunkter på Rådet for Udenrigsanliggender havde også berøring med migrationsproblematikken, hvilket sagde noget om dens kompleksitet. Efter forelæggelsen af dagsordenspunkterne på rådsmødet ville han forelægge en sag om Hviderusland for lukkede døre.

1. Syrien

– Politisk drøftelse/ evt. rådskonklusioner

Rådsmøde 3416 – bilag 1 (samlensnotat side 2)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2014-15) – bilag 449 (udvalgsmødereferat side 449, behandlet i EUU 9/3-15)

Udenrigsministeren: Den øgede migration fra Syrien til Europa giver anledning til endnu større interesse i EU for at stoppe den voldelige konflikt i Syrien. Rådet forventes bl.a. at fokusere på den seneste udvikling på jorden, den humanitære situation og de internationale bestræbelser på at finde en løsning på konflikten.

Den militære situation i Syrien forbliver kompliceret og fastlåst. Der er ikke tegn på, at nogen af krigsparterne umiddelbart kan vinde konflikten. Ikkeekstremistiske oppositionsgrupper kæmper fortsat mod Assadregimet, mens ISIL forsøger at konsolidere kontrollen over de centrale og østlige dele af landet.

Inden for den seneste tid har Rusland styrket sin tilstedeværelse i landet, især omkring Latakia og havnebyen Tartus, hvor Rusland har en flådebase. Rusland har gennemført en række luftangreb i Syrien. Der har været rapporter om dræbte civile og om, at Rusland særlig har søgt at ramme mål, der ikke er forbundet med terrorgruppen ISIL. Man skal altid passe på med, hvilken vægt man lægger på ting, der opfanges via Twitter, men jeg så her to kort, der viste henholdsvis, hvor Rusland havde bombet i Syrien og Irak, og hvor den internationale koalition havde bombet. Rusland havde tydeligvis været aktiv i den vestlige del, hvor den moderate syriske opposition til Assad er til stede, mens den internationale koalition havde bombet i det østlige Syrien og i Irak, hvor ISIL har stået stærkest. Det er en bekymrende udvikling, som kan være med til at komplicere forholdene i Syrien og besværliggøre mulighederne for at finde en politisk løsning på konflikten.

Den humanitære situation er også meget alvorlig. Den internationale humanitære indsats i Syrien og nabolandene lider i stigende omfang af en underfinansiering. Nødhjælpen er gradvis blevet reduceret, hvilket formodentlig også er en af grundene til, at flygtninge i stigende omfang rejser bort fra regionen i søgen efter et mere sikkert og værdigt liv, her-

under til Europa. Som tegn på, hvor desperat situationen kan være i flygtningelejrene, er der forlydender om, at nogen søger tilbage ind i Syrien på trods af konflikten, fordi her trods alt er muligt at være i modsætning til flygtningelejrene.

FN arbejder fortsat på at genoplive det politiske forhandlingsspor for at opnå en løsning på konflikten. Inden for kort tid håber FN's særlige udsending for Syrien at kunne oprette fire syriske arbejdsgrupper, som bl.a. skal tale om beskyttelsen af civile og forfatningsmæssige spørgsmål forbundet med en fremtidig transition. Der er bred opbakning iblandt EU's medlemsstater til FN's arbejde, men forventningerne til udkommet af arbejdsgrupperne er beskedne. Dette skyldes bl.a., at spørgsmålet om Assad og hans eventuelle fremtidige rolle i og efter en overgangsregering fortsat deler de regionale og internationale aktører. Og det er et spørgsmål, der ikke bliver behandlet i arbejdsgrupperne. Derudover er FN's udsending Staffan de Misturas arbejde stødt på yderligere problemer i kølvandet på de russiske luftangreb, idet syriske oppositionsaktører foreløbig har nægtet at deltage i arbejdsgrupperne. Selv om oppositionen som udgangspunkt støtter op om den FN-ledede proces, mener man, at deltagelse efter de russiske angreb vil være et knæfald for det syriske regime.

Et vigtigt element i diskussionen under rådsmødet vil også være, hvordan man kan bidrage til at styrke EU's rolle i håndteringen af konflikten, bl.a. i forhold til at påvirke centrale lande i regionen. Aftalen om det iranske atomprogram har måske også skabt et vindue for EU til at intensivere dialogen med Iran, der må engageres konstruktivt, hvis Syrienkonflikten skal løses. EU's udenrigsrepræsentant, Federica Mogherini, undersøger i øjeblikket, om EU kan bidrage til at få engageret Iran i en bredere regional dialog.

Thomas Jensen støttede regeringens indstilling til krigen i Syrien.

Kenneth Kristensen Berth sagde, at den afmagt, der havde indfundet sig i EU-systemet, var forståelig, eftersom EU og den vestlige verden har bundet sig til den ukloge strategi at sende Assad ud på et sidespor. Han mente, at en løsning måtte indbefatte både Assad og den demokratiske opposition. Kenneth Kristensen Berth troede dog ikke, at en sådan løsning var nok til at nedkæmpe Islamisk Stat. Det kræver – som hans partifælle Marie Krarup havde udtalt – at man smider en masse bomber, pædagogiske metoder virker ikke. Uanset hvad man mener om Assadregimet, må man erkende, at det nok ikke falder foreløbig.

Morten Løkkegaard delte ikke Kenneth Kristensen Berths opfattelse af krigen i Syrien. Han spurgte, om den nylige kontakt mellem Vladimir Putin og Barack Obama i New York havde ført til noget. Efterfølgende kunne man se, at russerne havde givet den fuld gas. Morten Løkkegaard spurgte også, om der var planer om at lade EU spille en speciel rolle i konflikten.

Formanden var overrasket over, at udenrigsministeren henviste til kort, han havde set på Twitter. De kort ville hun gerne have sendt til udvalget sammen med en vurdering af,

hvad man kan udlede af dem, og en validering af oplysningerne i dem. Oplysningerne var kun interessante, hvis de kunne valideres.

Udenrigsministeren svarede formanden, at kortene var interessante, fordi de understøttede de efterretninger, man ellers fik. På trods af Ruslands erklæring om, at de tager aktivt del i bekæmpelsen af ISIL, er det ikke de ISIL-dominerede områder, de har bombet. Det gør sagen meget kompliceret. Om kortene var fuldstændig valide, kunne han ikke sige på stående fod. Hvis han kunne genfinde dem i Twitterstrømmen, hvor han havde set dem, ville han sende dem over.

Ministeren svarede Kenneth Kristensen Berth, at han ikke ville kalde det afmagt, men at tilstedeværelsen af russiske fly i det tyrkiske og iranske luftrum gør sagen meget mere kompliceret. Et er at have en konflikt med ISIL, noget andet er at have en konflikt med Rusland.

Ministeren kaldte en løsning, der både involverer Assad og den demokratiske opposition, for en selvmodsigelse. Den demokratiske opposition tør ikke indgå i en aftale, hvis Assad har en blivende rolle. De kender ham. Det er Assad, der har stået for den overvejende del af drabene på Syriens befolkning. Han har været skånselsløs i sin jagt på oppositionen, og det vil han nok fortsætte med at være, hvis han bliver siddende. Det, man taler om rundt omkring i verden, er, hvordan man laver en transitionsperiode, hvor Assad har en eller anden rolle, men ender med at forsvinde. Før Rusland trådte til, stod ISIL få kilometer fra Damaskus. Man kunne ikke afvise, at Assad havde været nødt til at opgive Damaskus eller trække mange flere tropper til den del af Syrien, hvis ikke det havde været for Rusland.

Ministeren svarede Morten Løkkegaard, at Obama og Putin havde brugt den ene halvdel af deres taletid på at diskutere Ukraine, hvor der heldigvis er en positiv udvikling, og den anden halvdel på at diskutere Syrien. Her nåede de ikke så langt. Til gengæld har der efterfølgende været diskussion mellem Sergej Lavrov og John Kerry. Spørgsmålet er, hvor dybt dialogen stikker fra Lavrovs side. Det, Rusland gør i øjeblikket, anses af mange muslimer – både i de arabiske lande og internt i Rusland – for at være en kamp mod sunnimuslimer. Den udvikling kan være farlig for Ruslands omdømme og interne sikkerhed. Derfor troede han, at Rusland, hvis de tænker så langsigtet, har en interesse i, at deres tilstedeværelse i Syrien er afbalanceret og afdæmpet. De kommende dage og ugers dialog ville blive meget interessant.

EU vil meget gerne spille en rolle, og Danmark vil gerne have, at EU spiller en rolle. Men der er også en række medlemslande, der gerne vil spille en rolle selv. Det er et klassisk dilemma. Danmark vil prøve at få EU til at spille en rolle.

2. Relationerne mellem EU og AVS-landene post 2020

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2015) 0033

Rådsmøde 3416 – bilag 1 (samlenotat side 4)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: Rådet vil på mødet have en første drøftelse af EU's fremtidige samarbejde med 79 lande i Afrika, Vestindien og Stillehavet, de såkaldte AVS-lande, når den nuværende Cotonouaftale udløber i 2020. Cotonouaftalen har dannet ramme for samarbejdet de sidste 15 år, både hvad angår det politiske samarbejde, det økonomiske og handelsmæssige samarbejde og udviklingssamarbejdet.

Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste har netop lanceret et konsultationspapir, som skal danne grundlag for en offentlig høringsproces. Ligeledes vil man i begyndelsen af næste år præsentere en evaluering af det hidtidige samarbejde under Cotonouaftalen. Den skal lede frem til formuleringen af et egentligt forhandlingsmandat til de kommende forhandlinger med AVS-landene. Det forventes, at Kommissionen og EU's Fælles Udenrigstjeneste på rådsmødet vil søge tilslutning til de initiativer, man agter at sætte i gang for at være bedst muligt klædt på, når de konkrete forhandlinger med AVS-landene indledes.

Regeringen støtter op om den skitserede proces og vil i den kommende tid følge sagen tæt. Det er vigtigt, at det fremtidige samarbejde med denne gruppe af meget forskellige lande bliver så effektivt som muligt. Sagen vil derfor også være på udviklingsminister-rådsmødet den 26. oktober 2015, hvorfor regeringen vender tilbage til sagen her i Folketingets Europaudvalg på udvalgsmødet den 23. oktober. Jeg kan dog sige, at da jeg den 26. oktober er på vej til Kina, vil det være udviklingsdirektør Martin Bille, der deltager på dette rådsmøde.

Thomas Jensen mente, det var væsentligt at have fokus på de europæiske landes forhistorie i de tidligere kolonier, der for nogles vedkommende er ret skidt kørende med hensyn til økonomi og menneskerettigheder. Selv om de frie markeds kræfter var det hidtil bedste fordelingssystem, verden havde set, er der ting, de ikke kan løse. Derfor måtte man også have fokus på udviklingsaftaler og -bidrag.

Søren Søndergaard havde tidligere været medansvarlig for Europa-Parlamentets budgetkontrol af de økonomiske forbindelser med Cotonoulandene. Rigtig mange af EU-midlerne forsvandt i korruption. Derfor havde man anbefalet at gøre det til en forudsætning for støtte, at landene accepterede, at en uafhængig kontrolinstans holder øje med, hvordan pengene blev brugt. Søren Søndergaard opfordrede til at se de anbefalinger igennem og f.eks. bringe etableringen af uafhængige kontrolmekanismer ind i forhandlingerne. Det kunne også gavne de pågældende lande.

Kenneth Kristensen Berth ville ikke ligefrem sige hurra for globaliseringen, men derudover delte Dansk Folkeparti stort set udenrigsministerens syn på frihandelsdelen. Når EU taler om at begunstige, bør det sammenkædes det med krav om demokrati og frihedsrettigheder. Det har desværre ikke altid været det afgørende. Nogle gange har man taget mere hensyn til de historiske relationer mellem EU-lande og tredje verdenslande.

Udenrigsministeren svarede Thomas Jensen, at det frie marked ikke klarer alt, men det klarer meget, hvis det får lov. Han kunne berolige med, at hvor frihandelsbegejstret han end var, skulle der nok være andre lande i Europa, der afbalancerer hans holdning. Langt de fleste AVS-lande var interesserede i at øge samhandelen med Europa, fordi det øger den økonomiske vækst i landene. Processen om samarbejdet efter 2020 ville først gå i gang om mandagen og vil blive meget lang.

Ministeren svarede Søren Søndergaard, at man fra dansk side er meget opmærksom på det i sin egen udviklingsbistand, og det ville man også være her. Det lød måske lidt kynisk – eller med et pænere ord: realistisk – men nogle af de lande, man samarbejder med, har ikke en grad af organisering, der kan sikre, hvordan pengene bruges, i samme grad, som hvis det var Nordisk Råd. Derfor smutter det engang i mellem. Man gør alt, hvad man kan, for at bekæmpe det, men man må være ærlig og sige, at det kan ske.

Ministeren gav Kenneth Kristensen Berth ret i, at nogle af initiativerne på området har været mere præget af historiske bånd end af udviklingshensyn generelt. Danmark arbejder sammen med lande, der trækker i en demokratisk retning. Det ville man også opfordre EU til at gøre.

Udg. 3. (Evt.) Libyen

– Politisk drøftelse/ evt. rådskonklusioner

Rådsmøde 3416 – bilag 1 (samlenotat side 7)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3404 – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 20/7-15)

Punktet var udgået.

4. Migration

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

Rådsmøde 3416 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Det Europæiske Råd 23/9-15 – bilag 3 (erklæring fra møde i DER 23/9-15)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren: På rådsmødet for udenrigsanliggender den 12. oktober 2015 vil migration som nævnt også være i fokus. Jeg vil ikke gå nærmere ind i de enkelte elementer, da jeg netop har redegjort for dem under forelæggelsen af Rådet for Almindelige Anliggender.

På rådsmødet den 12. oktober vil der som opfølgning på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 23. september være en generel drøftelse af de eksterne aspekter af migration.

Der vil også være en opfølgning på højniveaukonferencen om Vestbalkanruten, og man vil forberede Vallettatopmødet om migration fra Afrika den 11.-12. november 2015. Vi kommer til at gentage noget af det, der også er på rådsmødet for almindelige anliggender.

L 5. Hviderusland

- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet(udenrigsanliggender) d. 12. oktober 2015, men forventes vedtaget på et snarligt rådsmøde*

Rådsmøde 3416 - udenrigsanliggender (2015-16) – bilag 3 (fortroligt) (supplerende samlenotat)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 3. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 15.-16. oktober 2015

Det Europæiske Råd 15-16/10-15 (2015-16) – bilag 120 (fortroligt) (udkast til kommenteret dagsorden vedr. møde i DER 15-16/10-15)

Det Europæiske Råd 15-16/10-15 (2015-16) – bilag 188 (fortroligt) (udkast til retningslinjer for konklusioner vedr. møde i DER 15-16/10-15)

Statsministeren: På næste torsdag og fredag er der møde i Det Europæiske Råd. Jeg skal starte med at tage det forbehold, at der er længe til på torsdag, så hvis der skulle dukke noget op, som nødvendiggør, at der skal indhentes mandat i udvalget, vil jeg drage omsorg for det. Jeg forventer ikke, at det vil ske, men jeg siger det bare for en god ordens skyld. Jeg skal også sige, at vi modtog udkastet til rådskonklusioner i samme sekund, vi forlod kontoret, så jeg har ikke haft mulighed for at læse det endnu. Jeg vil sørge for, at det blive sendt til udvalget. Der lader ikke umiddelbart til at stå noget i udkastet, der gør, at det, jeg forelægger nu, ikke giver mening.

Med alle disse forbehold på plads vil jeg nu sige, at jeg forventer, at vi på topmødet i næste uge vil følge op på det ekstraordinære topmøde den 23. september om flygtninge- og migrationskrisen. Vi vil naturligvis også drøfte situationen i Syrien. Derudover forventer jeg, at vi vil få en status over opfølgningen på de fem formænds rapport om styrkelse af ØMU'en, og jeg forventer også, at vi vil få en orientering om de indledende drøftelser om Storbritanniens forhold til EU.

Det tungeste emne bliver migration, hvor vi skal følge op på den erklæring, vi vedtog på det uformelle ekstraordinære møde den 23. september. Der blev vi enige om, at EU måtte sætte ind med en bred vifte af instrumenter, herunder ikke mindst afsætte ressourcer til indsatsen i nærområderne, og vi vedtog en handlingsplan, som bl.a. indebærer mobilisering af mindst 1 mia. euro til bl.a. UNHCR og Verdensfødevareprogrammet samt øget støtte til en række af Syriens nabolande. Det blev også vedtaget, at dialogen med Tyrkiet skulle styrkes, og mandag var der et møde mellem præsident Erdoğan og folk i Bruxelles. Det er min forventning, at der også bliver fulgt op på det i tiden frem til torsdag, bl.a. med et besøg af Kommissionens næstformand, Timmermanns, i Ankara. Handlingsplanen indebærer også, at kontrollen med de ydre grænser skal styrkes. Frontlinjelandene skal have bistand til etablering og drift af de nye registreringscentre (hotspots), og man skal så at sige stå vagt om Dublinforordningen og Schengenreglerne.

Hvad Syrien angår, var der på det ekstraordinære møde enighed om at opfordre til en fornyet FN-ledet indsats for at bringe konflikten til ophør, ligesom der var enighed om at støtte bestræbelserne på at danne en national samlingsregering i Libyen. Torsdag og fredag skal vi se på de fremskridt, der er sket i arbejdet med at gennemføre handlingsplanen og udstikke eventuelle nye retningslinjer. Jeg forventer, at fokus vil være på tre elementer: nærområder, registreringscentre og Tyrkiet. Der skal allokeres flere ressourcer til Verdensfødevareprogrammet og UNCHR. På topmødet i september blev der givet

udtryk for et ambitionsniveau, som man ville nå via lige dele EU-ressourcer og nationale ressourcer.

Fra dansk side har man kørt et aktstykke igennem Finansudvalget, der afsætter 250 mio. kr. i humanitær bistand til Syriens nærområder. Vi har dermed leveret vores del til at nå målsætningen, og vi overvejer for tiden yderligere tilsagn. Hvad angår registreringscentre, forholder det sig sådan, at EU's grænseagentur, Frontex, og asylstøttekontoret EASO tidligere på måneden har anmodet om betydelig ekspertbistand fra EU-landene til etableringen af registreringscentre. Så vidt jeg er orienteret, er der etableret et center i Italien, og der er flere undervejs. Vi overvejer danske bidrag i den forbindelse.

Hvad Tyrkiet angår, aflagde præsident Erdoğan som sagt besøg i Bruxelles i mandags. Umiddelbart efter besøget offentliggjorde Kommissionen et udkast til en handlingsplan om styrket samarbejde mellem EU og Tyrkiet inden for flygtningehåndtering og migration. Det er et udkast, som ikke er drøftet internt i EU endnu, og Tyrkiet skal selvfølgelig også have mulighed for at kommentere det. Helt overordnet indeholder udkastet nogle fornuftige elementer, der lægger op til en balanceret tilgang, hvor både EU og Tyrkiet skal levere på en række områder. De to hovedelementer er for det første at støtte Tyrkiet i håndteringen af de mere end 2 millioner flygtninge, der opholder sig i landet. Det er også i vores egen interesse, at flygtninge får mulighed for at have en anstændig tilværelse i Tyrkiet, så de ikke føler sig nødsaget til at rejse mod Europa. For det andet handler det om styrke samarbejdet mellem EU og Tyrkiet om at forebygge ulovlig migration, slå ned på menneskesmuglernes netværk og sikre hurtig tilbagesendelse af migranter, der ikke har et reelt behov for beskyttelse i Europa. Det element støtter regeringen op om. Hvis vi skal have styr på tilstrømningen til Europa, er et styrket samarbejde med Tyrkiet helt centralt.

Ud over opfølgningen på erklæringen fra den 23. september forventer jeg også, at vi på topmødet i næste uge vil gøre status over den konference om migrationsruterne i det østlige Middelhav og på Vestbalkan, der fandt sted i går.

Vi vil også drøfte forberedelsen af Valettakonferencen den 11.-12. november. Her vil jeg lægge vægt på, at spørgsmålet om tilbagetagelse bliver et centralt punkt på konferencen. De lande, som genererer økonomiske migranter, skal i højere grad selv tage et ansvar. Vores tilgang er, at når vi støtter de lande, bør de også være indstillet på at tage ulovlige migranter, der ikke kan få asyl eller andet lovligt opholdsgrundlag i EU, tilbage. De bør også være indstillet på at indgå i et tættere samarbejde i kampen mod menneskesmuglere. Det er forventningen, at den trustfond for migration i og fra Afrika, der fremgår af konklusionerne fra mødet den 23. september, vil blive lanceret i forbindelse med topmødet i november. Fonden skal bl.a. bruges til at lancere indsatser for stabilisering og håndtering af grundlæggende årsager til migration, sikkerhed og udvikling samt til bekæmpelse af menneskesmugling. Det er et initiativ, vi er positive overfor, og vi overvejer at bidrage til det inden for den overordnede ramme på 100 mio. euro til støtte for en samlet EU-politik, der kan dæmme op for de aktuelle problemer.

Jeg forventer også, at vi vil komme ind på situationen i Syrien, selv om den i sagens natur ikke kan løses på et EU-topmøde. Det kræver et engagement fra nogle kræfter, der ikke vil være i lokalet på torsdag, men det rækker ikke ved, at udviklingen er stærkt bekymrende. Vi har set en optrapning af Ruslands engagement i den seneste tid, og vi kan også se, at de russiske angreb ikke har været koncentreret mod ISIL, men primært mod andre oprørsgrupper, der udgør en trussel mod Assad. Dermed kan man ikke sige, at det russiske engagement bringer os tættere på den politiske løsning, som vi har så hårdt brug for. Det er derfor også helt centralt, at de internationale og regionale nøgleaktører, ikke mindst USA, Rusland, Iran og Saudi-Arabien, kan samarbejde om at lægge pres på parterne i forhandlingerne om en politisk løsning. Derfor ser vi også gerne, at EU, som er stordonor på den humanitære arena, kommer til at spille en større rolle i bestræbelserne på at få genstartet forhandlingerne i forlængelse af det arbejde, som FN's særlige udsending til Syrien i forvejen laver.

Ud over migration forventer jeg som sagt, at vi også får en drøftelse af rapporten fra juni fra de fem formænd om ØMU'ens videre udvikling. Det er med sikkerhed et spørgsmål, som man vil vende tilbage til flere gange i de kommende år. Her er der bare lagt op til en kort statusredegørelse og dermed ingen substantiel drøftelse. Jeg vil nu alligevel for en god ordens skyld kort redegøre for regeringens overordnede tilgang til det videre arbejde med styrkelsen af ØMU'en. Den er ret klar og ligger i forlængelse af den tidligere regerings, nemlig at vi støtter tiltag, der har til formål at styrke og stabilisere ØMU'en og dermed EU som sådan. De tiltag, der blev vedtaget i løbet af krisen, har bidraget til det formål, men det er klart, at der kan gøres mere for at gennemføre det, der allerede er vedtaget. Det synes vi man hovedsagelig bør fokusere på i den kommende tid.

For så vidt angår den videre udvikling af ØMU'en, er det vores overordnede holdning, at den bør ske på en åben og transparent måde, som ikke udelukker ikkeeurolande. De skal have en mulighed for at deltage i initiativer, hvis de ønsker det - fuldstændig som med finanspagten, som Danmark også deltager i. Det er vores klare holdning, at videreudviklingen skal ske på en måde, der sikrer, at spørgsmål, der er relevante for alle 28 medlemsstater, som f.eks. det indre marked eller beskæftigelsespolitik, fortsat behandles og besluttet af alle 28 lande. Det skal vi løbende bruge energi på at gentage. Det er også baggrunden for, at udenrigsministeren sammen med kolleger fra ikkeeurolande henvendte sig skriftligt til det luxembourgske formandskab. Det handlede om et møde, der blev indkaldt til for få dage siden i kredsen af kun eurolande. Det er vigtigt at presse på og insistere her.

Endelig vil man på topmødet blive informeret om den videre proces for Storbritanniens genforhandling af sit forhold til EU. Der har været drøftelser på teknisk niveau med Rådssekretariatet og Kommissionen. Man forventer, at drøftelserne efter topmødet begynder at gå ind i en mere politisk fase, der kan føre til, at man på mødet i DER i december får en substantiel diskussion om konkrete britiske ønsker.

Det var, hvad jeg umiddelbart ville fremhæve om det møde, der finder sted i næste uge.

Formanden takkede for, at udvalget ville få oversendt rådskonklusionerne. Havde statsministeren brug for at få et mandat, ville udvalget selvfølgelig stille op som vanligt.

Rasmus Nordqvist nævnte Kommissionens udmelding om behovet for en fornyelse af Dublinforordningen. Var man kommet videre med det, og ville det blive taget op på mødet?

Søren Søndergaard spurgte, hvordan statsministeren vurderede Ruslands rolle i Syrienskrigen. Han havde forstået på regeringen, at russerne hjælper Assad og fungerer som hans luftvåben – ikke mod Islamisk Stat, som de ellers hævder, men mod andre. På den måde har russerne lært noget af præsident Erdoğan, der også tilsluttede sig kampen mod Islamisk Stat, og så valgte at bruge hele sin kapacitet på at angribe kurderne. Det var altså en måde at udnytte konflikten til egne formål. Derudover Søren Søndergaard gerne vide, om man ikke skal tage højde for den tvivlsomme tyrkiske stabilitet, når man taler om et forstærket samarbejde med Tyrkiet. Man kan samarbejde, alt det man vil, med Tyrkiet, men bliver der borgerkrig, får man ikke meget ud af det samarbejde. Kunne statsministeren give sit bud på udvikling mod stabilitet i Tyrkiet? Hvad kan Danmark og EU gøre for at sikre den stabilitet? Det var tvivlsomt, om det forestående valg den 1. november ville blive afholdt korrekt, store dele af landet var i undtagelsestilstand, og en delegation fra Europarådet havde udtalt sig kritisk efter et besøg i landet.

Statsministeren ville nødigt være afvisende, men han havde lige været til møde i Det Udenrigspolitiske Nævn, som er det organ, som regeringen rådfører sig med i udenrigspolitiske spørgsmål. Mødet i Europaudvalget handlede om topmødet torsdag, hvor han ikke forventede en dybdegående diskussion om den politiske situation i Tyrkiet. Regeringen mener selvfølgelig noget om den, og udenrigsministeren har gjort rede for danske synspunkter over for tyrkiske kolleger. Man har sendt et signal om, at valget i Tyrkiet skal afholdes i henhold til internationale standarder. Kernen i drøftelsen på DER-mødet vil være, hvordan man kan få et bedre samarbejde mellem EU og Tyrkiet om håndteringen af flygtningepresset. Der er mere end 2 millioner syriske flygtninge spredt i det tyrkiske samfund og kun et mindretal i lejre. Det er derfor i europæisk interesse at få Tyrkiet engageret i at give de mennesker en anstændig tilværelse, så de ikke – i hvert fald ikke af den grund – bevæger sig mod Europa. Statsministeren var med på, at der oven i det var hele spørgsmålet om stabiliteten i Tyrkiet, der selvfølgelig også er af betydning for levevilkårene for tyrkere og andre, der midlertidigt bor i Tyrkiet.

Statsministeren havde også diskuteret Rusland med Det Udenrigspolitiske Nævn. Regeringen er bekymret over det russiske engagement i Syrien. Meget tyder på, at det militære bidrag ikke er rettet mod ISIL, men i vid udstrækning mod ikke-Assadtro, frie kræfter. Det fordrer en tættere dialog mellem bl.a. USA, Rusland, Saudi Arabien og Iran, og det kan EU som stordonor presse på for at få til at ske.

Statsministeren svarede, at appetitten på at diskutere omfordelingsværktøjet ikke var så stor, hvilket statsministeren godt kunne forstå. Danmark bidrager til den aktuelle fordeling med et frivilligt og ekstraordinært tilsagn om at ville modtage 1.000 flygtninge. For Danmark handlede det om at være med til at løse en opgave, der var defineret, og som havde taget al den politiske energi i EU og skygget for den vigtige diskussion om, hvad man gør ved presset på Europa. Regeringen mener ikke, at man kan fordele sig ud af problemet. Hvis man kun bruger kræfter på at blive enig om en fordeling, er der stor risiko for, at antallet af flygtninge vil vokse. Man må starte med at opbygge de ydre grænser og få en ordentlig registrering, hjemsende folk der har ulovligt opholdsgrundlag, og stille krav til de lande, der genererer økonomiske emigranter om at gøre det i mindre omfang. Statsministeren forventede, at diskussionen torsdag ville handle om det og ikke om tanker om at lave et permanent omfordelingsværktøj i europæisk lovgivning.

Formanden nævnte, at der i forbindelse med substansdrøftelser var mulighed for - hvis statsministeren ønskede det - at afholde møde for lukkede døre ligesom i Det Udenrigspolitiske Nævn.

Søren Søndergaard havde helt styr på, at han var i Europaudvalget og ikke i Det Udenrigspolitiske Nævn, men statsministeren havde nævnt, at et forstærket samarbejde med Tyrkiet var forudsætningen for at få styr på tilstrømningen. I Europaudvalget må det være tilladt at sige, at det er ikke særlig klogt, at man på det næste rådsmøde vil lave en opdeling mellem at tale samarbejde med Tyrkiet og stabilitet i Tyrkiet. Det er sikre den opskrift på at begå nøjagtig de samme fejl som dem, der har skabt så mange problemer for Europa. Hvorfor var det ikke klogt at rejse spørgsmålet om stabilitet i Tyrkiet på mødet? Det måtte da være et centralt punkt på dagsordenen at finde ud af, hvad man gør ved den måske stigende tilstrømning via Tyrkiet, hvis ikke man får gjort noget ved stabiliteten. Hvornår ville det blive diskuteret på DER-niveau?

Nikolaj Villumsen var enig med statsministeren i, at det er vigtigt også at hjælpe i nærområderne. Kunne han garantere, at de planlagte nedskæringer i ulandsbistanden ikke ville komme til at ramme indsatsen i nærområderne?

Thomas Jensen sagde, at for Socialdemokratiet var det meget vigtigt, at Danmark bliver inden for Dublinbestemmelserne, så Danmark fortsat kan bestemme, hvor mange flygtninge man modtager, og så man ikke går hen og bliver en flygtningemagnet. Var statsministeren enig i det? Thomas Jensen sagde, at udenrigsministeren tidligere på dagens møde havde gjort rede for, at han baserede sit overblik over Ruslands engagement i Syrien på nogle kort, han havde set på Twitter. Baserede regeringen generelt sin viden om Syrien og Rusland på Twitter? Eller hvad var statsministerens viden om Putins engagement baseret på?

Morten Løkkegaard mente nu nok, at udenrigsministeren havde fået en chance for at redegøre for twittercirkuset tidligere på mødet. Han spurgte, hvad danske bidrag til modtagecentre kunne være.

Formanden uddybede, at udenrigsministeren havde henvist til et kort, han havde set på Twitter, over, hvor henholdsvis koalitionen og russerne havde bombet. Det var to vidt forskellige steder. Udvalget havde talt med ministeren om kilder og om validering af den slags informationer.

Statsministeren fandt det svært at engagere sig i en diskussion, der havde fundet sted, før han mødte op i udvalget. Han baserede ikke sin viden på Twitter, men på de informationer, han havde adgang til. De tegnede et billede af et forøget russisk militær engagement i Syrien, der ikke har den samme målsætning, som koalitionen mod ISIL har. Det var en udfordring.

Statsministeren svarede Søren Søndergaard, at Tyrkiet er en nabo til EU, som EU skal engagere sig i og med. Tyrkiet ville jo ikke være til stede på mødet torsdag, men man benytter diverse lejligheder til at sende signaler til Tyrkiet om vigtigheden af at respektere menneskerettighederne osv. Det havde udenrigsministeren også gjort bilateralt. På torsdagens møde ville man som sagt tale om, hvordan man kan udbygge et samarbejde med Tyrkiet i den aktuelle situation. Det handler om at støtte, at Tyrkiet får ressourcer til og bruger ressourcer på at bekæmpe menneskesmugling, støtte tilbagesendelse til tredje-lande osv. Og det handler om at udvikle en måde, hvorpå Tyrkiet kan håndtere migrationen, også hvad angår mere praktiske aspekter såsom asylsagsbehandling og integration af flygtninge i det tyrkiske samfund. Man ønsker også at styrke den tyrkiske kystbevogtning.

Statsministeren sagde, at det tilsagn på 250 mio. kr., som Folketinget havde givet sin opbakning til i Finansudvalget, til en nærområdeindsats i indeværende år til Syrien, var mere end på niveau med sidste år. Han henviste til udenrigsministeren for et mere detaljeret indblik i, hvordan finanslovsrammen disponerer multi- og bilateralt, længerevarende bistand, katastrofehjælp etc. Rammen på 100 mio. kr., der skulle understøtte en samlet EU-migrationsstrategi, var endnu ikke opbrugt, og derfor overvejede man yderligere tiltag i situationen. Til Morten Løkkegaard sagde statsministeren, at der ham bekendt var et fungerende registreringscenter på Lampedusa, og der var flere undervejs i Italien og i Grækenland. Man har brug for ekspertbistand til identifikation i registreringscentre i Italien og i Grækenland, som Danmark er parat til at stille til rådighed efter anmodning, og derfor havde han ikke det store overblik over omfanget af det danske bidrag. Bistanden kan også være støtte i form af udstyr til etableringen af de nødvendige modtageforhold og lign.

Statsministeren understregede, at dansk deltagelse i Dublinkonventionen entydigt er i dansk interesse. I 2014 var ca. 1.500 flygtninge sendt ud af landet i henhold til Dublin, og ca. det halve kom ind i Danmark. Glider man ud af det regelsæt, vil man ikke have mulighed for at udsende til de lande, hvor flygtningene har haft deres første sikre ophold, og Danmark vil blive en magnet. Derfor skal Danmark forblive en del af Dublinreglerne. Der er potentielt en udfordring, hvis systemet redesignes, men det mente han ikke var lige på trapperne.

Formanden orienterede udvalget om, at der var aftalt en fast bagkant med statsministeren kl. 12.

Nikolaj Villumsen sagde, at det kunne være rart, hvis statsministeren kunne garantere, at de voldsomme besparelser på ulandsbistanden ikke vil ramme nærområderne. Hvis ikke, måtte man tale videre med udenrigsministeren. Han var forundret over, at statsministeren ikke mente, at stabilitet i Tyrkiet skulle være et emne på det kommende topmøde. Erdoğan havde lige været til møde med toppen i EU, hvilket var belejligt for en tyrkisk præsident midt i en valgkamp. Det fjernede opmærksomhed fra, at politikere, borgmestre og journalister bliver fængslet for at kritisere præsidenten. Hvad var statsministerens vurdering af situationen i Tyrkiet? Ville det ikke være urealistisk at forestille sig, at det kun er hundredetusinder af flygtninge, der vil komme fra Tyrkiet, hvis det meget store land synker ned i en borgerkrig? Og ville det ikke være oplagt for statsministeren at rejse behovet for, at EU opfordrer den tyrkiske regering til at leve op til sine forpligtelser og sikre et demokratisk valg? Det er vigtigt ikke bare at tale, og her var et oplagt punkt, hvor man kan sætte ind med et politisk pres for at forhindre en borgerkrig.

Kenneth Kristensen Berth henviste til statsministerens bekymring for, at etableringen af en permanent omfordelingsmekanisme kan tiltrække flere emigranter. Hvad mente han så om etableringen af registreringscentre? Har de ikke samme funktion forstået på den måde, at man som migrant bare skal nå frem til et af dem for at være sikker på at få sin sag behandlet. Og hvad sker der, når de når frem til centrene? EU mener vel ikke, at de skal blive der. Det gjorde endnu en gang spørgsmålet om en form for omfordelingsmekanisme relevant. Efter hans mening manglede EU perspektiv. Kunne statsministeren forsøge at give dette perspektiv?

Statsministeren mente ikke, at man ville komme indholdet i de drøftelser om Tyrkiet, der ville finde sted på mødet, nærmere. Det siger sig selv, at hvis der kommer borgerkrig i et land, der grænser op til EU, vil der være en afledt negativ effekt, så det skal man selvfølgelig være med til at undgå. Han var overbevist om, at et tættere forpligtende, samarbejde kan presse Tyrkiet til at udvikle sig. Om den humanitære bistand i nærområderne sagde statsministeren, at den ramme, der er budgetteret med i regeringens finanslovsforslag, er større end den historisk budgetterede ramme. Så der var altså ikke tale om en reduktion. Han henviste til, at udenrigsministeren senere på dagen skulle i et samråd i Udenrigsudvalget, der netop handlede om finansloven.

Statsministeren sagde, at det var svært at forestille sig isolerede løsninger på hele problemet. Det er en god idé med registreringscentre, for alternativet til dem vil være en fuldstændig ukontrolleret tilstrømning. Der havde EU svigtet. Han mente, at hvis man ser på, hvor mange afrikanere uden lovligt opholdsgrundlag der er i Europa, er det ca. tre ud af ti. Taler man om udlændige i Europa uden lovligt grundlag i en bredere kontekst, er tallet nok fire ud af ti. Det var uholdbart. Man kunne vælge at sige, at modtagerlandene i frontlinjen bare må tage sig sammen, men skal man forholde sig til realiteterne, er man nødt til at bruge noget energi på at opbygge et system. Det er afgørende, hvilken politik der driver centrene. Er det velkommen til og kom inden for politikken, har det en anden effekt end den, der er under udarbejdelse, som hviler på en mere realistisk vurdering af, at Europa ikke kan håndtere en tilstrømning af de aktuelle dimensioner. Det er i den retning, man forsøger at præge det fra dansk side, og det er også derfor, at man overvejer at give et bidrag til den trustfond, der skal lanceres på EU-Afrika-topmødet. Man vil gerne have Europa til at presse de afrikanske lande, ligesom man også forsøger at gøre det i den danske udviklingspolitik. Europa skal nemlig kunne håndtere udfordringen.

Nikolaj Villumsen sagde, at et af de store problemer i Tyrkiet er, at Erdoğan bryder forfatningen ved at føre en aktiv valgkamp, selv om han som præsident burde forholde sig neutralt. Et meget vigtigt fremstød i valgkampen var hans møde med EU-toppen i Bruxelles. Det blev kombineret med et stort valgmøde i Bruxelles med mange tusind fremmødte. Var det virkelig statsministerens holdning, at det kun er en opgave for udenrigsministeren at forsøge at sikre stabilitet i Tyrkiet og undgå en fornyet borgerkrig. Var det ikke vigtigt for statsministeren at engagere sig i, at landet på grænsen til Europa ikke ryger ind i en borgerkrig, så man kan sikre en stabil udvikling i nærområderne? Hvorfor ville statsministeren ikke tage det på op det kommende EU-topmøde, når EU så aktivt har involveret sig med den tyrkiske præsident midt i valgkampen?

Statsministeren forstod det sådan, at Nikolaj Villumsen mente, at man ikke skulle have haft en drøftelse med Erdoğan. Det kunne han ikke forstå. Til virkeligheden hører, at man i Tyrkiet rummer mere end 2 millioner flygtninge, som potentielt har den ambition at bevæge sig mod Europa og dermed skabe et yderligere pres. Dem kan man lægge oven i de andre millioner, der befinder sig i lejre i nærområderne. Enten fordi de har været udsat for krig og traumer eller lever i fattigdom. Det er man nødt til at gøre noget ved, og det kræver et tættere EU-Tyrkiet-samarbejde, der politisk, økonomisk og ressourcemæssigt gør Tyrkiet i stand til at løfte deres del af udfordringen. Det skal ikke skygges for, at der skal være en kritisk dialog om Tyrkiet og om at fremme demokratiseringen. Og nej, det var ikke bare et anliggende for udenrigsministeren, men for alle inklusive ham selv. Man måtte dog ikke glemme, at diskussion på DER-mødet ville være centreret om det praktiske arbejde i den situation, man befinder sig i.

Nikolaj Villumsen ville ikke have, at statsministeren havde den opfattelse, at han ikke tror på, at der skal være dialog, men i enhver diskussion bør man minde Tyrkiet om, at landet qua dets medlemskab af Europarådet har en forpligtelse til at sikre rammerne for et demokratisk valg. Det var en vigtig forpligtelse, taget i betragtning at landet befinder sig i en urolig situation med fare for borgerkrig.

Statsministeren noterede sig dette.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3418 (landbrug og fiskeri) den 22.-23. oktober 2015

Miljø- og fødevareministeren sagde, at den tidlige forelæggelse skyldtes efterårsferien i ugen efter. Der var tre forhandlingsoplæg, og de resterende punkter var til orientering.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2016 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen

– *Politisk enighed*

KOM (2015) 0413

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlomotat side 3)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2014-15) – bilag 73 (udvalgsmødereferat side 62, kvoter for 2015, behandlet i EUU 10/10-14)

Miljø- og fødevareministeren: For torsk foreslår Kommissionen en reduktion af kvoten på 20 pct. i den østlige del af Østersøen. Derudover kompliceres situationen af, at den torsk, der fanges i den vestlige del af Østersøen, består både af den vestlige torskebestand og den østlige torskebestand. I mandags fremlagde Kommissionen et oplæg for torsk i den vestlige del af Østersøen, hvor der foreslås en reduktion på næsten 35 pct. Den store reduktion skyldes, at Kommissionen laver et stort fradrag for rekreativt fiskeri, hvilket vi mener er forkert. Det er noget nyt, Kommissionen har fundet på, og de har ikke det rigtige datagrundlag til at kunne inddrage det rekreative fiskeri.

For rødspætte foreslås en stigning i kvoten på 18 pct. For sild foreslås en stigning i den vestlige Østersø på 12 pct. For resten af bestandene vil jeg henvise til samlomotatet.

Regeringens udgangspunkt er, at man fortsat skal sikre et bæredygtigt fiskeri baseret på de overordnede principper i fiskeripolitikken. Der er en positiv udvikling for sild, laks og rødspætte, men det ser sværere ud for de to torskebestande. For torsk i den østlige Østersø kan regeringen støtte Kommissionens forslag, men man er nødt til at se det i sammenhæng med torsk i den vestlige del af Østersøen, så den relative stabilitet bliver opretholdt. Med andre ord bør der ikke ændres på kvotefordelingen mellem medlemslandene.

Der kan blive brug for yderligere tiltag i forhold til vestlige torsk. Men Kommissionens måde at indregne rekreativt fiskeri i forhold til kvoten er ikke rigtig, så der er ikke grundlag for så markant en reduktion for den vestlige torsk. Det er noget, vi skal have drøftet.

- FO** Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet regeringen vil arbejde for
- at kvoterne for 2016 som generelt princip fastsættes på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) og forvaltningsplaner,
 - at TAC for torsk i henholdsvis den østlige og vestlige Østersø fastsættes efter en ensartet metode i forhold til enten bestands- eller forvaltningsområdetilgang, og at den relative stabilitet opretholdes.

Det er helt klart, at den største udfordring bliver spørgsmålet om den store reduktion på torsk i den vestlige del af Østersøen.

Formanden henviste til, at Kommissionen ikke har angivet fiskerimuligheder for torsk i område 22-24, og at Kommissionen medregner noget rekreativt fiskeri. Var det en del af mandatet og i givet fald hvordan?

Miljø- og fødevareministeren understregede, at regeringen generelt mener, at kvoterne fastsættes ud fra videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte og ud fra forvaltningsplaner. Regeringen er altså imod, at man inddrager det rekreative fiskeri. Det er useriøst, for der er ikke tilfredsstillende nok datamateriale til at lade det indgå. For mandatafgivelsen var det vigtigt at vide, at regeringen ønsker, at der fastsættes kvoter efter en ensartet metode i forhold til enten bestands- eller forvaltningsområdetilgangen, og at den relative stabilitet opretholdes. Det vil sige, at der ikke skal ske en omfordeling mellem medlemslandene, men at man ønsker at bevare samme andel af fiskeriet i Østersøen.

Formanden forstod det sådan, at når der i samlenotatets forhandlingsoplæg stod, at der skal anvendes en ensartet metode for TAC-fastsættelsen, så henviste det til rekreativt fiskeri, som regeringen ikke vil have med i fastsættelsen.

Søren Søndergaard henviste til diskussionen på miljøudvalgsmødet samme uge og bad ministeren bekræfte, at alle kvoter er fastlagt på baggrund af ICES-anbefalinger.

Rasmus Helveg Petersen var enig med Søren Søndergaard i, at bestandene selvfølgelig bør forvaltes i henhold til anbefalinger fra ICES. Forestillede man sig, at det kreative fiskeri var af et omfang, der gjorde, at man måtte begrænse den kommercielle fangst? Og hvorfor var det useriøst at prøve at medregne det rekreative fiskeri? Var det sat for højt? Han spurgte endvidere, om man ved ikke at medregne det rekreative fiskeri kommer til at fange kommercielt op til grænsen, og at det rekreative fiskeri dermed kommer til at få det samlede fiskeri til at tippe ud over kanten. Hans støtte til forhandlingsoplægget var betinget af, at den samlede belastning af bestanden - inklusive det rekreative fiskeri - er bæredygtig.

Thomas Jensen havde forstået på regeringen, at kvoterne skulle være videnskabeligt baseret, og at datagrundlaget for det rekreative fiskeri ikke var godt nok. Det lød fornuftigt, og Socialdemokratiet bakkede op om forhandlingsoplægget.

Christian Poll var enig med Enhedslisten og Det Radikale Venstre i, at det er vigtigt at basere vurderingerne på et videnskabeligt grundlag for den samlede bestand. Man skal lægge sig på et niveau under tærsklen for FMSY (Fish Mortality Sustainable Yield). Det er ikke et mål, men en grænse, man bør holde sig under.

Kenneth Kristensen Berth var enig i regeringens linje og fandt det af afgørende betydning ikke at tage det rekreative fiskeri ind i kvotefastsættelsen. Det var useriøst, for ingen aner, hvor meget der fiskes rekreativt. Dansk Folkeparti kunne støtte forhandlingsoplægget.

Christina Egelund holdt også på, at det var useriøst at medtage det rekreative fiskeri. Samlet set kunne Liberal Alliance dog ikke støtte regeringens mandat, fordi man syntes, at der var lagt op til for store reduktioner i torskefiskeriet i den østlige og den vestlige del af Østersøen.

Miljø- og fødevareministeren pointerede, at udgangspunktet altid er den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte og forvaltningsplanerne. Derfra blev det lidt mere kompliceret – i hvert fald, når det gælder Østersøen. Torskefiskeriet i den østlige Østersø er såkaldt datafattigt, det vil sige, at man ikke har nok viden om bestandene der. Rådet og Kommissionen har en særlig vurderingsmetode, der gælder for de datafattige områder. I de tilfælde kan man derfor ikke sige, at fiskeriet er baseret på ICES' rådgivning. Derimod gør ICES-principperne sig gældende for torsk i den vestlige del af Østersøen, men beregningerne medtager også et aspekt fra den metode, som man kender fra den østlige del af Østersøen. Begge bestande er til stede der, så metoden fra den østlige del af Østersøen gælder også for den østlige bestand i den vestlige del. Helt overordnet gjaldt det, at landene vil have en balance og tage hensyn til, at bestandene ikke holder sig inden for et afgrænset territorium, men bevæger sig over hele Østersøen – i hvert fald for den ene bestands vedkommende.

Rasmus Helveg Petersen spurgte, om det var rigtigt forstået, at Danmark ikke har den maksimale forsigtighedstilgang, men derimod siger, at man ikke anerkender rekreative fangster og derfor mener, at man kan fange mere kommercielt.

Formanden sagde, at når der ikke var data nok, var det svært at vurdere bæredygtigheden. Men det havde man været ude for tidligere, og der findes regler for den slags. Lå det i forhandlingsoplægget, at regeringer ønsker, at man skal gøre, som man plejer, når der ikke er mange data?

Anders Mikkelsen, afdelingschef i Miljø- og Fødevareministeriets departement, uddybede, at man også tidligere har taget højde for det rekreative fiskeri, men at man har antaget, at det var en proportional andel af fiskeriet af de pågældende bestande. Det

havde i mange år ligget på ca. 10 pct., og dem havde man taget højde for både i biomassen og i fangsterne. Så man havde sådan set lagt dem til og trukket dem fra. Nu brød man så med den mekanik. Man havde fået nogle tal fra Tyskland, som man både havde lagt til i biomassen og trukket fra i bunden, men for Danmarks og Sveriges vedkommende, havde man ikke lagt til i biomassen, kun trukket fra i bunden. Det var et metodeskift, der ikke tog højde for, at der skal være en konsistent behandling af det rekreative fiskeri. Årsagen til, at man ikke havde den fyldestgørende information fra Sverige og Danmark, var, at man ikke havde validerede tal for rekreativt fiskeri i de to lande. DTU Aqua arbejdede på at få det, men de eksisterer ikke p.t. Derfor vidste Anders Mikkelsen ikke, i hvilken automat Kommissionen havde trukket tallene. Fra dansk side havde man meddelt Kommissionen, at man gerne vil se på, hvordan man i fremtiden kan håndtere rekreativt fiskeri, men indtil de validerede tal foreligger for alle de lande, der fisker i et område, bør man anvende den hidtidige metode. Det danske forslag var at gøre, som man plejer.

Rasmus Helveg Petersen gik ud fra, at når Kommissionen brugte et nyt tal, som man ikke tidligere havde brugt for det rekreative fiskeri, skyldtes det, at der blev fanget en anseelig mængde fisk rekreativt, som man ønsker at fratrække den kommercielle fangst. Ville man komme til at overfiske, hvis man beholder den nuværende anbefaling og Kommissionen har ret i sine tal?

Anders Mikkelsen, afdelingschef i Miljø- og Fødevareministeriets departement, mente ikke, man kunne bruge det ræsonnement. Den del, man mener, der har været fisket som rekreativt fiskeri har man hidtil holdt ude af beregningen for biomassen. Men for at man skal kunne trække den rigtige mængde rekreative fiskeri fra i TAC'en, skal man også have lagt den til biomassen, og det gjorde man ikke i Danmarks og Sveriges tilfælde. Det var problemet. Tidligere havde man antaget, at det rekreative fiskeri var proportionalt med bestandens udvikling: Når det gik godt for bestanden, fangede man mere. Hvis det gik skidt, fangede man mindre. Men nu havde man altså et valideret tal for Tyskland, som man uafhængigt af bestandens udvikling kan trække fra. Det var korrekt, at dødeligheden også skulle beregnes, men den skal ikke kun regnes fra i bunden, den skal også lægges til i toppen. Ellers ville man snyde både de rekreative og de kommercielle fiskere for en fiskemulighed, som de altid har haft.

Søren Søndergaard takkede ministeren for at ty til embedsmænd i sin besvarelse i stedet for at sige noget uklart. Han kunne ikke støtte forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten, Liberal Alliance og Socialistisk Folkeparti havde ytret sig imod det. Socialistisk Folkeparti var ikke til stede på mødet, men havde på forhånd meddelt, at de var imod forhandlingsoplægget.

2. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2016

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlenotat side 11)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2014-15) – bilag 73 (udvalgsmødereferat side 65, kvoter for 2015, behandlet i EUU 10/10-14)

Miljø- og fødevareministeren: Aftalen med Norge har stor betydning for de danske fiskere. Balancen i aftalen skal sikres, så de danske fiskere får en rimelig andel af fiskeriet.

I forhandlingerne støtter jeg fastsættelse af kvoterne for 2016 på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte og fastlagte forvaltningsplaner. I forhandlingerne med Norge skal der også tages stilling til konsekvenserne af gennemførelsen af EU's fiskerireform.

3. Fiskeripartnerskabsaftale med Republikken Liberia

– *Tidlig forelæggelse*

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlenotat side 14)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Punkt 3 og 4 blev behandlet under et. Se punkt 4.

- a) Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og om midlertidig anvendelse af den bæredygtige fiskeripartnerskabsaftale med tilhørende protokol om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Liberia**

KOM (2015) 0466

- b) Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en partnerskabsaftale om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union og Republikken Liberia og den tilhørende gennemførelsesprotokol**

KOM (2015) 0467

- c) Forslag til Rådets forordning om fordeling af fiskerimulighederne i henhold til protokollen om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i den bæredygtige fiskeripartnerskabsaftale mellem Den Europæiske Union og Republikken Liberia**

KOM (2015) 0465

4. Fiskeripartnerskabsaftale med Den Islamiske Republik Mauretanien

– *Tidlig forelæggelse*

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (sammenfatning side 19)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2013-14) – bilag 302 (udvalgsmødereferat side 638, senest behandlet i EUU 7/2-14)

- a) Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Den Islamiske Republik Mauretanien for en periode på 4 år.**

KOM (2015) 0471

- b) Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af protokollen om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Den Islamiske Republik Mauretanien for en periode på 4 år.**

KOM (2015) 0477

- c) Forslag til Rådets forordning om tildeling af fiskerimuligheder i medfør af protokollen, der fastsætter fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union og Den Islamiske Republik Mauretanien for en periode på 4 år.**

KOM (2015) 0474

Miljø- og fødevareministeren: For begge punkter gælder det, at jeg holder mig til den tilgang, der var enighed om i Fødevareudvalget tilbage i 2011, hvor fokus var på bedre videnskabelig rådgivning og kontrol, menneskerettigheder og åbenhed om udmøntningen af aftalerne.

Søren Søndergaard opfordrede ministeren til at lægge sig i selen allerede på det forbedrende niveau. Der skal komme meget gode garantier, før Enhedslisten vil gå ind for noget, der lugter af støtte til halvkorrupte regimer som Liberia og Den Islamiske Republik Mauretanien for, at man kan få lov til at stjæle befolkningernes fisk.

Miljø- og fødevareministeren var helt enig og havde understreget, at det handlede om at være åben og f.eks. tænke menneskerettigheder ind. Hun havde refereret til et mandat fra 2011, men det var en vedvarende diskussion, og der var bred enighed blandt landene om, hvordan man angriber partnerskabsaftaler med tredjelande. Det kræver stor årvågenhed.

- FO 5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 og 1306/2013 for så vidt angår støtteordningen for uddeling af frugt og grøntsager, herunder bananer og mælk, i uddannelsesinstitutioner, og forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter.**

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2014) 0032, KOM (2014) 0031

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlensnotat side 24)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 3402 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 9/7-15)

EUU alm. del (2014-15) – bilag 309 (udvalgsmødereferat side 473, behandlet i EUU 12/12-14)

Miljø- og fødevareministeren: Formandskabet vil forsøge at opnå opbakning til at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet i løbet af oktober.

Formandskabet har fremlagt et kompromis, hvor traktatens artikel 43, stk. 3, anvendes ved fastsættelse af priser og mængder. Det synes alle medlemslande - inklusive Danmark - er vigtigt, så Rådet vedtager beslutninger om priser og mængder. Mange medlemslande ønsker at tilføje produkter, men fra dansk side ønsker vi fokus på friske produkter. Formålet skal også være at fremme sund kost og ernæring.

Endelig er der spørgsmålet om fordelingen af midlerne mellem medlemslandene, hvor vi fra dansk side, hvad skolemælk angår, ønsker at tage hensyn til medlemslandenes tidligere udnyttelse af ordningen. Der forsøger formandskabet at finde et kompromis mellem historisk udnyttelse og antal skolebørn.

Alt i alt tror jeg, at det kan lykkes formandskabet at finde et kompromis, så der kan indledes forhandlinger med Europa-Parlamentet.

- FO** Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side støtter forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnå kvalificeret flertal i Rådet, idet man arbejder for,
- at skoleordningerne bidrager til sund kost og ernæring til skolebørn,
 - at ordningerne gøres så enkle og fleksible som muligt at administrere for myndigheder, erhvervsdrivende og skoler og kan tilpasses nationale og lokale forhold,
 - at der ved fordeling af ressourcer mellem medlemsstaterne for skolemælk tages udgangspunkt i den historiske fordeling, og
 - at støttesatser m.v. fastsættes efter proceduren i traktatens artikel 43, stk. 3.

Søren Søndergaard spurgte, om regeringen mener, at det er en kerneopgave for EU at sikre uddeling af frugt og grønt i skolerne.

Thomas Jensen fandt det fornuftigt, at der var fokus på kvalitet, men at der blev taget hensynstagen til nationale og lokale forhold. Socialdemokratiet støttede forhandlingsoplægget.

Christian Poll henviste til en diskussion på Miljø- og Fødevareudvalgets møde om forskellige takster for økologiske kontra konventionelle produkter. På den måde kunne man sikre sundere kost uden sprøjtegiftrester til danske børn.

Kenneth Kristensen Berth satte ligesom Søren Søndergaard spørgsmålstejn ved, om EU skal blande sig i skolefrugtordninger. Men det var en gammel ordning, og de ændringer, som regeringen foreslog, var Dansk Folkeparti enig i.

Christiana Egelund støttede ikke forhandlingsoplægget ud fra den principielle betragtning, at uddelingen af frugt og mælk ligger helt uden for, hvad EU bør beskæftige sig med.

Miljø- og fødevareministeren syntes ikke, det lå inden for EU-kerneopgaver. Hun så helst, at man undlod at have den slags EU-ordninger, men når nu den var der, syntes hun, at Danmark skulle gøre brug af den. Hun gik efter, at det skulle være sundt og ernæringsrigtigt. Til Christian Poll sagde ministeren, at der i den nuværende ordning er mulighed for højere støtte til økologisk frugt. Det havde den tidligere regering også valgt at gøre brug af. Det var ikke afklaret, men hun forventede, at den nye ordning også ville indeholde den mulighed.

Søren Søndergaard støttede forhandlingsoplægget.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Liberal Alliance havde ytret sig imod det.

Udg. 6. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet

– *Orientering fra Kommissionen*

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlenotat side 30)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2014-15) – bilag 449 (udvalgsmødereferat side 734, senest behandlet i EUU 9/3-15)

Punktet var udgået, men ministeren modtog og besvarede spørgsmål fra udvalget.

Christian Poll havde konstateret, at aftalerne mest handlede om, hvordan Danmark kan få et ben ind på markedet i andre lande. Hvordan kan de ulande, som man indgår aftaler med, få større markedsandel i EU? For at skabe en bæredygtig udvikling er det vigtigt, at ulande i højere grad kan sælge forarbejdede varer på verdensmarkedet. Han ønskede sig en større gensidighed, så det ikke kun handlede om, hvad Danmark ville få ud af aftalerne.

Miljø- og fødevareministeren sagde, at erfaringen viser, at EU absolut har en interesse i, at markedsmuligheden går begge veje. Aftalernes tilblivelse afhænger af WTO-forhandlinger, definitionen af certifikater og lignende. Den danske linje – og især hvad angår aftaler på landbrugsområdet – er at vise særlig imødekommethed over for ulandenes interesser. Navnlig de mindst udviklede lande har brug for den friere adgang til visse landes markeder. De var enige om, at jo mere samhandel, jo bedre.

7. Klimasmart landbrug

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlenotat side 35)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Formandskabet lægger op til en generel drøftelse. Faktisk var drøftelsen planlagt til det uformelle rådsmøde i september, men der havde vi behov for at drøfte markedssituationen i stedet, og formandskabet vil give oplægsholderne mulighed for at præsentere deres oplæg.

En af de største udfordringer fremover bliver, hvordan klimaudledninger skal håndteres i landbrugssektoren. Det er vigtigt, at vi ser på løsninger, som sikrer en fair byrdefordeling i EU, og som leder til samlede globale reduktioner. Det er også vigtigt at se på virkemidler på EU-plan.

Christian Poll sagde, at det interessante for økonomien egentlig var værdiskabelsen i landbruget, og hvordan den kan blive mere klimaeffektiv. Det vil f.eks. betyde, at man skal fokusere på at nedbringe klimabelastningen fra produktionen af kunstgødning, som er ret klimabelastende, og se på andelen af drøvtyggere, som er stærkt klimabelastende. Det kan også være at se på, at en højere grad af forædling giver større værditilvækst.

Miljø- og fødevareministeren kvitterede for bemærkningerne. Som nævnt skulle man på rådsmødet lytte til nogle oplægsholdere, som formandskabet gerne ville præsentere på mødet.

8. (Evt.) Markedssituationen for landbrugsvarer

– *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlensnotat side 37)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2014-152) – bilag 187 (udvalgsmødereferat side 12, senest behandlet i EUU 4/9-15)

Miljø- og fødevareministeren: Punktet er udskudt til rådsmødet i november, men jeg vil kort give en status, fordi vi ikke tidligere har haft så meget tid til at drøfte dette punkt.

Kommissionen foreslog med hjælpepakken i september yderligere markedstiltag med privat oplagring for skummetmælkspulver og ost. For at forbedre likviditeten indeholdt pakken endvidere en ekstra støttekonvolut til alle medlemslande, hvor Kommissionen desværre giver mulighed for national medfinansiering.

Hvad angår svinekød, har Kommissionen tilkendegivet, at der igen vil blive iværksat privat oplagring med højere støttesatser, og hvor spæk bliver inkluderet. Sådant en oplagring skal ske på rigtige tidspunkt, hvilket sandsynligvis først er i december.

Endelig vil jeg holde Kommissionen fast på, at der skal findes en løsning på de russiske veterinære restriktioner på svinekødsprodukter som spæk, fedt og biprodukter. Det vil være efter samme model som for oksekødsbiprodukter, der heller ikke er omfattet af de økonomiske sanktioner.

FO 9. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på anvendelsen af fødevare- og foderstoflovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler (kontrollforordningen)

– *Generel indstilling*

KOM (2013) 0265

Rådsmøde 3418 – bilag 1 (samlenotat side 44)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2014-152) – bilag 27 (udvalgsmødereferat side 890 FO, forhandlingsoplæg forelagt 8/5-15)

Miljø- og fødevareministeren: Til formanden kan jeg sige, at især gebyrer er det centrale her. Forslaget sætter den overordnede ramme for organisering af offentlig kontrol af fødevarer, foder, dyr og planter i EU. Det er et omfattende forslag, der opdaterer og sammenskriver den eksisterende lovgivning. Der blev givet mandat i maj 2015.

Der er reelt kun et stort udestående punkt i forhandlingerne i Rådet. Det er gebyrfinansiering af kontrollen, hvor Kommissionen havde lagt op til en mere ensartet model - dog med en undtagelse for mikrovirksomheder.

Der er desværre ikke opbakning til harmonisering af gebyrfinansieringen. Det er ærgerligt, for det er et stort dansk ønske at få mere lige konkurrencevilkår. Tværtimod lægger formandskabet op til en forringelse i forhold til status quo, så færre områder underlægges obligatorisk gebyrfinansiering. Efter min mening bør vi skærpe holdningen, så det er klart, at vores mål som minimum er at opretholde status quo.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side holder sig til det tidligere forhandlingsoplæg fra den 8. maj, idet man lægger afgørende vægt på - så vidt det er muligt - som minimum at opretholde status quo på gebyrfinansiering af kontrol.

Med andre ord kan vi stemme nej, hvis ikke vi får status quo på den obligatoriske gebyrfinansiering

Formanden var i tvivl om, hvad der var ændret i forhold til det tidligere mandat. Hun havde læst i samlenotatet, at regeringen som minimum vil fastholde status quo inden for obligatorisk gebyrfinansiering. Sagde ministeren nu i sit forhandlingsoplæg, at regeringen lægger afgørende vægt på det? Hvis ja, skulle det så ikke have stået i samlenotatet?

Miljø- og fødevareministeren svarede, at noget også afhang af drøftelsernes udvikling, men at det var vigtigt for regeringen, at flere områder - snarere end en færre - bliver underlagt obligatorisk gebyrfinansiering. Som minimum skal man opretholde status quo. Det vil sige, at man ikke skal lade flere afgørelser være op til medlemslandene.

Formanden ville gerne have bekræftet, at hvis man lægger afgørende vægt på noget, så stemmer man nej, hvis man ikke får det. Det var ikke det, der stod i samlenotatet. Derudover ville hun gerne vide, om man ville stemme nej, hvis man ikke fik sit synspunkt igenem.

Miljø- og fødevareministeren bekræftede dette.

Formanden havde dermed overblikket over mandatet, men pointerede, at hvis regeringen ville bruge udtrykket afgørende vægt i Bruxelles, ville det også være rart, hvis det stod i samlenotatet.

Søren Søndergaard sagde, at Enhedslisten bakkede op om ministerens forsøg på at afbøde nogle forværringer og derfor støttede forhandlingsoplægget.

Thomas Jensen sagde, at ministeren som tidligere formand for udvalget havde gjort et godt stykke arbejde for at sikre transparens, så udvalget har mulighed for at være velinformeret om det, der skal gives mandat til. Han syntes dog ikke, at det fremgik klart af samlenotatet, hvad det nye var i forhold til det eksisterende mandat i sagen. Han havde i sin forberedelse til mødet været i tvivl om, hvorvidt regeringen havde skiftet holdning, eller om forhandlingssituationen var ændret. Det ville have været rart at vide, at det sidste var på tale. Det var ikke tilfredsstillende for udvalgets medlemmer at forberede sig på et uklart grundlag. Han bad ministeren sørge for, at det klart fremgår af de samlenotater, som udvalget modtager, hvad udvalget skal tage stilling til.

Christian Poll syntes, det var fint, at der var mulighed for at fritage mikrovirksomheder for gebyrer. Det kan nemlig være meget ressourcekrævende for små virksomheder. Det er ærgerligt, når det især er mikrovirksomheder, der står for nyskabelse. Alternativet var lidt bekymret for den foreslåede begrænsning af anvendelsesområdet, så kontrol med gmo og sprøjteudstyr undtages. Det var partiet imod.

Kenneth Kristensen Berth støttede forhandlingsoplægget.

Christian Egelund syntes også, at det havde været forvirrende at finde ud af, hvad udvalget skulle tage stilling til, men bakkede op om forhandlingsoplægget på baggrund af ministerens mundtlige redegørelse.

Miljø- og fødevareministeren noterede sig medlemmernes synspunkter og var enig i, at man i samlenotatet skal kunne læse, hvad regeringen går efter – baseret på den viden, der er tilgængelig på det tidspunkt, samlenotatet bliver skrevet.

Thomas Jensen bad ministeren redegøre for, hvad der var lagt op med hensyn til gebyrene, og hvad den danske holdning var. Han ville gerne være sikker på at give mandat på det rette grundlag.

Miljø- og fødevareministeren svarede, at regeringen holdt sig til mandatet fra maj måned bortset fra en opstramning for den obligatoriske gebyrfinansiering. Der vil regeringen som minimum opretholde status quo, men i det oprindelige forslag fra Kommissionen lagde man op til, at gebyrfinansieringen blev mere omfattende end det, man kender i dag. Det var ordlyden i mandatet fra maj 2015. Efterfølgende havde forhandlingerne udviklet sig negativt i regeringens øjne, idet formandskabet havde foreslået, at den nuværende obligatoriske gebyrfinansiering omfatter en mindre del end det oprindelige. Det mente ministeren var et skridt i den forkerte retning og ikke i Danmark interesse. Derfor havde hun skærpet mandatet til minimum status quo.

Thomas Jensen var nu helt afklaret og bakkede op om ministeren forhandlingsmandat.

Christian Poll gentog sine spørgsmål om mikrovirksomheder og om at udelade gmo og sprøjteudstyr fra kontrollen.

Miljø- og fødevareministeren svarede, at det afhang af, hvor man sætter grænsen for, hvilke virksomheder der vil være omfattet. Hun havde sine betænkeligheder ved en for høj grænse. Bliver den for høj, bliver alt for mange mikrovirksomheder undtaget fra kontrolreglerne, og det var ikke hensigtsmæssigt. Hvad gmo og sprøjteudstyr angik, ville det blive mindre effektivt og mere bureaukratisk at omfatte det.

Formanden konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

10. Eventuelt

Miljø- og fødevareministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

11. Siden sidst

Miljø- og fødevareministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3420 (miljø) den 26. oktober 2015

Miljø- og fødevareministeren forelagde rådsmødepunkterne til orientering. Pkt. 1 forelagde hun på vegne af energi-, forsynings- og klimaministeren.

1. Forslag til ændring af direktiv om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner, "kvotehandelsdirektivet"

– *Orienterende debat*

KOM (2015) 0337

Rådsmøde 3420 – bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

Miljø- og fødevareministeren: Der er en enkelt klimasag på dagsordenen for rådsmødet den 26. oktober, som jeg vil forelægge på vegne af energi-, forsynings- og klimaministeren. Det drejer sig om Kommissionens forslag til revision af EU's kvotehandelssystem. Jeg forelægger sagen til orientering og henviser desuden til det fremsendte samlenotat.

På miljørådsmødet lægger formandskabet op til, at der skal være en orienterende drøftelse af Kommissionens forslag til revision af EU's kvotehandelssystem. Da forslaget først blev fremlagt af Kommissionen den 15. juli i år, er der tale om en første indledende drøftelse. Formålet er altså ikke at træffe beslutninger nu.

Kommissionens forslag har rod i Det Europæiske Råds aftale fra oktober sidste år om EU's klima- og energipolitik frem mod 2030. Aftalen, der også kaldes 2030-rammen, sætter hovedrammen for, hvordan det fremtidige kvotehandelssystem i EU skal indrettes. Et af de centrale elementer i 2030-rammen er det bindende mål om, at EU's interne drivhusgasudledninger skal reduceres med mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990. Dette mål har Det Europæiske Råd fordelt ud på henholdsvis kvotesektoren og ikkekvotesektoren. For kvotesektoren betyder det specifikt, at udledningerne skal reduceres med 43 pct. i 2030 i forhold til 2005. Kvotesektoren dækker bl.a. energiintensive industrier samt varme- og el-produktion. Kommissionens forslag implementerer dette reduktionsmål og de principper for reduktionsindsatsen, som Det Europæiske Råd vedtog i oktober 2014.

Kommissionens forslag medfører ændringer på følgende tre centrale områder:

For det første fastsætter forslaget reduktionsmålet på 43 pct. i de berørte sektorer med en øget årlig reduktion af den samlede kvotemængde.

For det andet ændrer forslaget rammerne for gratisfordeling af kvoter. Hensigten hermed er bedre at kunne målrette fordelingen af gratiskvoter til de virksomheder, der ellers konkurrencemæssigt ville blive stillet urimeligt i forhold til konkurrenter uden for EU. Dette sker ud fra hensynet om risikoen for udflytning af produktion og udledninger til tredjelande – det, der betegnes som CO₂-lækage.

For det tredje etablerer forslaget nogle finansieringsmekanismer rettet mod innovation og modernisering af energisektorerne og industrien i de lande, hvor der er et særligt stort investeringsbehov.

Der har indtil videre i Bruxelles kun været indledende møder om forslaget. Indtrykket er, at forhandlingerne om forslaget kommer til at køre over lang tid. Folk tæt på forhandlingerne i Bruxelles siger, at det kan tage et par år, før disse er afsluttet. Et flertal af de øvrige medlemsstater har heller ikke på nuværende tidspunkt lagt sig fast på en endelig position.

Generelt støtter regeringen EU's kvotehandelssystem som det centrale instrument i en fælles omkostningseffektiv reduktionsindsats. Det er helt centralt for at indfri 2030-målet i kvotesektoren. Kvotehandelssystemet skal samtidig være med til at sikre det nødvendige prissignal i forhold til investeringer i lavemissionsteknologier som led i en fortsat grøn omstilling. Det er vigtigt at få skabt en stabil investorsikkerhed. Endelig skal vi sørge for, at der også fremadrettet er en målrettet beskyttelse af de virksomheder, der er i særlig fare for udflytning af produktion og udledninger til tredjelande.

Når det er sagt, skal det dog samtidig understreges, at vi på dette indledende stadie stadig er i gang med at analysere de nærmere detaljer i Kommissionens forslag med henblik på blandt andet at kunne foretage en ordentlig vurdering af konsekvenserne. Da de indledende drøftelser af forslaget først lige er begyndt, vil energi-, forsynings- og klimaministeren komme tilbage til udvalget med sagen, når der er et bedre kendskab til indholdet.

Christian Poll sagde, at Alternativet gik ind for princippet i kvotesystemet – at man bruger markedsmekanismer til at regulere klimabelastningen. Men kvotesystemet har aldrig fungeret, så der er behov for at forbedre det markant. Ambitionsniveauet skal hæves. Det vil blive en lang proces, og derfor bør EU også lave andre ambitiøse tiltag.

Alternativet mente, at den årlige reduktion på 2,2 pct. af kvoteloftet skal op på 5 pct. om året. Kvoterne bør også devalueres med en faktor 2-3 efter hver handelsperiode, og de udstedte kvoters gyldighed skal have en slutdato. Andelen af gratiskvoter er også alt for stor. Der skal derfor gennemføres en ny vurdering af, hvilke brancher og virksomheder der i praksis er udsat for væsentlig urimelig konkurrence. Der bør indføres fælles retningslinjer for anvendelse af auktioneringsprovenu, så man bedre kan få finansieret vedvarende energi, energibesparelser og global klimafinansiering.

Morten Løkkegaard vidste fra sin tid i Europa-Parlamentet, at diskussionen om kvotesystemet kører på de høje nagler, fordi det fungerer så dårligt. Hvordan kan det udvikle sig på en fornuftig måde?

Thomas Jensen sagde, at Socialdemokraterne støttede princippet i kvotesystemet, men man måtte erkende, at det var brudt sammen, fordi overskuddet af kvoter har banket prisen i bund. Var regeringen indstillet på at skære ned på antallet af kvoter, så prisen bliver sådan, at det kan betale sig at lave CO₂-reducerende investeringer?

Miljø- og fødevareministeren understregede, at der ville blive mange muligheder for at vende tilbage til diskussionen med klimaministeren. På grund af et stort kvoteoverskud giver kvotehandelssystemet kun i meget ringe grad incitament til at investere i klimavenlig teknologi. Derfor er der behov for at reformere systemet. Her kan kvotereserven spille en vigtig rolle. Det var godt, at der var opnået enighed om den markedsstabiliserende mekanisme i systemet, så man forhåbentlig kunne sende det rigtige signal til markedet.

Ministeren svarede Christian Poll og Thomas Jensen, at det var for tidligt at lægge sig fast på en position med hensyn til annullering af kvoter, fordi drøftelserne først lige var begyndt.

Hun svarede Christian Poll, at andelen af gratiskvoter faktisk blev fastlagt af stats- og regeringscheferne i 2014. Det samme gjaldt den årlige reduktion på 2,2 pct. Regeringen mente, at kun virksomheder med behov skulle have 100 pct. gratis kvoter.

Om provenuet fra auktionering af kvoter sagde ministeren, at der både i det eksisterende kvotehandelsdirektiv og i Kommissionens nye forslag oplistes en række områder, som medlemsstaterne opfordres til at anvende mindst 50 pct. af auktionsprovenuet på, f.eks. klimatiltag og klimatilpasning i sårbare tredjelande. Det er dog kun forslag, og medlemslandene må selv bestemme, hvad de gør med provenuet. Danmark har ikke haft tradition for at øremærke det til særlige puljer. Men Danmark bruger et beløb, der overstiger auktioneringsprovenuet, til de formål, direktivet oplister. Hun ville sende tal for udvikling i kvotepriserne over.

2. Opfølgningen på FN's globale mål for bæredygtig udvikling som vedtaget i dokumentet "Transforming our world– the 2030 agenda for sustainable development" som vedtaget den 25. september 2015

– – *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3420 – bilag 2 (samlenotat)

KOM (2015) 0044 – bilag 2 (henvendelse af 19/5-15 fra Globalt Fokus og 92-gruppen)

EUU alm. del (2015-16) – bilag 2 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (2014-152) – bilag 33 (udvalgsmødereferat side 986, senest behandlet i EUU 22/5-15)

Miljø- og fødevareministeren: Formandskabet har sat et miljøpunkt på dagsordenen: en politisk drøftelse af EU's opfølgning på de nye globale bæredygtighedsmål, 2030-agendaen for bæredygtig udvikling, som vi jo fik vedtaget på FN-topmødet den 25. september 2015.

Derudover har formandskabet i denne uge – efter udsendelsen af samlenotatet – sat yderligere et miljøpunkt på dagsordenen. Punktet omhandler en politisk drøftelse af det europæiske semester med fokus på miljøskadelige subsidier og implementering af miljølovgivning. Vi har endnu ikke modtaget nogen dokumenter til punktet, så jeg kan ikke i dag orientere udvalget nærmere om indholdet. Jeg håber, at vi får materialet fra formandskabet i løbet af næste uge, og jeg vil derefter sørge for at orientere Folketinget om det nye punkt på dagsordenen, når vi ved, hvad de har tænkt sig at drøfte under punktet.

For så vidt angår 2030-agendaen for bæredygtig udvikling, har vi været meget involveret fra dansk side. Mogens Lykketoft er jo formand for FN's Generalforsamling, og statsministeren var derfor på podiet med ham. Jeg deltog også selv på topmødet, og der var et stærkt dansk fingeraftryk på den formelle vedtagelse. Også i substansen af de 17 nye bæredygtighedsmål ser man Danmarks stærke engagement.

Danmark har gjort en solid indsats i forhandlingerne, og derfor kan vi i dag være tilfredse med resultatet – ikke mindst på miljøområdet, hvor der er gode mål for bl.a. vand, klima, bæredygtig produktion, bæredygtigt forbrug, bæredygtige byer, hav og biodiversitet. Vi står altså med et meget ambitiøst slutdokument, der med de 17 globale mål sætter retningen for fremme af bæredygtig udvikling frem mod 2030. Nu kommer det vigtigste, hvor det gælder om at tage fat på implementeringen af målene – og det kan vise sig at blive en større udfordring end selve vedtagelsen af målene.

Der er ikke tvivl om, at Danmark allerede er og fortsat vil være blandt de lande i verden, som ligger i front med hensyn til at bidrage til den globale opnåelse af verdensmålene. Vi har ekspertise og teknologisk knowhow på en række områder, der kan hjælpe mange andre lande på vej, især når det kommer til grønne teknologiløsninger, f.eks. på vandområdet. Her vil der virkelig være mulighed for, at Danmark kan bidrage til opfyldelse af målene.

Drøftelsen på miljørådsmødet vil handle om EU's opfølgning på rådene. EU er på mange måder den region i verden, der skal vise vejen til en global bæredygtig udvikling. Rådets præsident, Donald Tusk, og Kommissionens viceformand, Frans Timmermans, deltog også i New York og gav tilsagn om en ambitiøs europæisk opfølgning. Vi kan formentlig forvente et udspil fra Kommissionen om den europæiske opfølgning på den anden side af nytår. I FN bliver indikatorerne for de nye verdensmål først fastlagt i foråret 2016. Det bliver på baggrund af dem, vi skal beslutte, hvordan vi skal arbejde med implementeringen.

På rådsmødet vil jeg sige, at den danske regering ønsker en ambitiøs opfølgning i EU, og at alle medlemslande skal bidrage hertil. Danmark vil arbejde for at integrere 2030-dagsordenen i de relevante EU-strategier, f.eks. EU's strategi for bæredygtig udvikling og EU's miljøhandlingsprogrammer. Der skal på den måde sikres tværgående løsninger. Vi vil desuden arbejde for, at EU samtidig udarbejder tematiske rapporter på udvalgte områder, hvor der er brug for målrettet opfølgning.

På rådsmødet skal vi derudover have en mere uformel drøftelse af 2030-dagsordenen ved en frokostdrøftelse sammen med udviklingsministrene. Netop det, at vi skal have en fælles drøftelse, giver et vigtigt signal, om den integrationstankegang, der er helt afgørende for, at vi kan få bæredygtighedsdagsordenen ordentligt forankret. Jeg vender tilbage til udvalget, når vi er kommet lidt længere med EU's opfølgning og har fået et udspil fra Kommissionen.

Christian Poll var glad for at høre, at Danmark vil arbejde for at få FN-målene ind i EU's bæredygtighedsstrategi, men ville gerne vide, hvad planen var i Danmark. Med sådan en bred udmelding fra FN ville det være rimeligt at tage målene til sig og lave en ambitiøs national handlingsplan. Han påpegede, at det var en sandhed med modifikationer, når regeringen skriver, at "Danmark er et land med en bæredygtig økonomisk vækst". Danmark har været førende inden for grøn teknologi, men har stadig en tilbagegang i biodiversitet, et af verdens højeste ressourceforbrug pr. borger; en af de højeste affaldsgenerering pr. borger, belastning af drikkevandsressourcer med kemikalier, 29.000 forurenede grunde og et stærkt belastet havmiljø. Det var derfor på sin plads med en national handlingsplan for bæredygtig omstilling.

Morten Løkkegaard havde også fulgt den historiske vedtagelse af FN-målene og glædede sig over, at de nu også omfattede vand. Danmark har en styrkeposition inden for vandteknologi. Der havde også været vandtopmøde i Danmark, hvor alle parter fra myndigheder og industri var gået sammen om en strategi på området.

Morten Løkkegaard mente, det kunne være en fordel at fokusere på det, man er dygtig til, frem for at insistere på alle 17 mål. En samlet handlingsplan kan nemt blive en fiasko, for hvor mange af målene kan man så nå at opfylde? Det mente han var et strategisk problem.

I New York havde Morten Løkkegaard hørt Christian Friis Bach, som sidder centralt i implementeringsarbejdet, fortælle, at en af grundene til, at man på relativt kort tid havde fået 17 mål stillet op, var arbejdsmetoden med åbne arbejdsgrupper. Det er essentielt for implementeringen, at man tager bestik af, hvad der er lykkedes før. At få 193 lande til at vedtage 17 mål sker ikke af sig selv, men fordi man – med kraftig inspiration fra Danmark i øvrigt – har inddraget interessenter fra hele verden, også civilsamfundet, i en åben proces. Det kunne være interessant at bygge videre på den metode, også i den europæiske implementering af målene.

Thomas Jensen var spændt på implementeringsprocessen. Man var bare nået til at finde ud af, hvilke værktøjer og måleinstrumenter man skal bruge. Han opfordrede ministeren til at inddrage Europaudvalget i definitionen af værktøjerne, så Folketinget bredt kunne bidrage til målenes opfyldelse. Thomas Jensen havde sympati med Morten Løkkegaards holdning om, at man ikke skal kaste sig over alt, men med den rolle, Danmark hidtil har spillet på området, har man meget at byde ind med. Han kom selv fra søhøjlandet omkring Silkeborg, hvor mange ved meget om vand, som et af målene også handler om. Her havde Danmark fantastiske forudsætninger for at byde ind.

Formanden sagde, at bæredygtighedsmålene også gælder for Danmark, og spurgte, om der var en plan for, hvordan de skulle implementeres i nationalstaterne. Det er ikke kun et spørgsmål om, hvordan Danmark kan tjene penge på, at nogle ting bliver opprioriteret. Man må også gribe i egen barm og se på bæredygtighed og lighed på nationalt plan. Formanden mindede om, at der senere samme dag var samråd i Udenrigsudvalget om verdensmålene og implementeringen af dem.

Miljø- og fødevareministeren var enig med formanden i, at der var to vinkler på sagen: Hvad gør Danmark og EU selv, og hvordan kan man bidrage til en god udvikling på verdensplan? Hun ville gerne have overvejelser om begge dele. Regeringen havde endnu ikke drøftet, hvordan man vil følge op på det. Man afventer udviklingen af indikatorer, som først kommer i løbet af foråret og er vigtige for at kunne vurdere, hvilke indsatser der skal gøres i Danmark, EU og tredjelande. Ministeren kvitterede for Thomas Jensens opfordring om at inddrage Europaudvalget. Man skal se på, hvordan man kan påvirke opfyldelsen af målene på verdensplan, og det bør være EU-landenes ambition at gå foran, tage ansvaret på sig og få justeret der, hvor EU-landene har nogle udfordringer, men også lægge strategier for, hvad man kan gøre ude omkring. Ministeren kunne kun tage ansvar for miljødelen af bæredygtighedsmålene, men her havde hun tænkt sig at være meget aktiv. Hun ville deltage i opfølgningsmødet til foråret og se på vandområdet, som er oplagt eksempel, også fordi vandteknologi spiller en central rolle i f.eks. fødevareproduktion, som har et højt vandforbrug. Hun ville vende tilbage til udvalget i løbet af foråret, når man ved mere.

Ministeren var enig i, at den åbne arbejdsmetode, Christian Friis Bach havde talt om, gav rum til at nytænke målene. Det var især anerkendelsesværdigt, at man tænker på tværs og ikke ser isoleret på områderne. Lykketoft var også i gang med at se på, hvordan man kan få et fornuftigt samspil med andre aktører og pønser på at tage nogle initiativer i for-

året. Det er vigtigt, man tænke i andet end udviklings- og eksportstrategi. Kunne man f.eks. få private sponsorer til at være med til at løfte opgaven? Med Danmarks centrale placeringer kan man bidrage konstruktivt.

Formanden foreslog ministeren at tale med sine svenske og britiske kolleger, som var langt fremme med implementeringen af målene. I Sverige havde statsministeren sat sig for bordenden i processen, og i Storbritannien var der nedsat en tværpolitisk parlamentarisk arbejdsgruppe, der skal være sparringspartner for regeringen. Der var også store planer om at inddrage civilsamfundet. Her var meget inspiration at hente, både for miljø- og fødevareministeren og hendes ministerkolleger.

Christian Poll sagde, at den kommende cirkulær økonomi-pakke ville være en god platform for implementeringen, ligesom man kunne bygge videre på ressourcestrategi 1 og 2 fra den foregående regering og spille ind med dem.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Siden sidst

Miljø- og fødevareministeren: Jeg har presset på for at få Volkswagenskandalen på som et punkt på miljørådsmødet. Det lykkedes, og det ville blive drøftet under eventuelt foranlediget af Danmark og Østrig. Mit ærinde vil ikke være at pege fingre ad Tyskland eller andre, men derimod at se fremad og få en hurtig konstruktiv løsning i EU. Det gælder om fremadrettet at sikre, at de test, der ligger til grund for typegodkendelse af biler, bliver retvisende, så vi forhåbentlig kan undgå svindel. Det er afgørende for EU-landenes bestræbelser på at sænke den skadelige luftforurening og for, om vi kan leve op til de krav, der bl.a. stilles i luftkvalitetsdirektivet og i NEC-direktivet om grænseoverskridende luftforurening. EU er allerede godt på vej med at få ændret testmetoderne for bilers udstødning. Den 19. maj blev der i EU's motorkomité vedtaget et sæt nye testmetoder, de såkaldte real driving emission tests, kaldet RDE-test. Disse test skal sikre, at typegodkendelsen af nye biler fra og med årsskiftet baseres på målinger af de faktiske udledninger af NOx fra bilernes udstødning. Her testes simpelt hen ved en rigtig kørsel i modsætning til i dag, hvor testen udføres i et laboratorium.

Vi mangler desværre fortsat at få de sidste regler på plads, før det får en reel effekt. Der udestår nogle tekniske regler for, hvordan man efterfølgende vurderer, om testresultaterne fra RDE-målingerne overholder EU's grænseværdier for bilers udledninger – de såkaldte euro 6-normer, som jeg talte om, sidst jeg var i udvalget. Kommissionen mangler at fremsætte et forslag om denne sidst brik i regelsættet, så på rådsmødet vil jeg lægge pres på Kommissionen for at få fremlagt forslag til de regler, der udestår, i løbet af efteråret, så man har noget, der virker, ved nytårsskiftet.

Christian Poll takkede ministeren for at tage Volkswagensagen op.

Thomas Jensen var sikker på, at danske bilejere gerne ville have afklaret, hvad de kørte rundt i, og hvor meget det forurener. De nye fælles målemetoder, der giver et ensartet og retvisende billede, var et godt eksempel på, at EU er løsningen på mange problemer.

Mødet sluttede kl. 13.50